

50 למרד בגיטאות

לראשונה הפקה משותפת

ישראל-פולין

מגזין הבולאים בישראל
גליון מס' 2
שבט-אדר תשנ"ג פברואר-מארס 1993

מפעל בולי קרן קימת לישראל

ת"ד 283 ירושלים 91002 טל. 02-633871, פקס. 02-639868

ציוריהם של גדולי האמנים של העם היהודי מעטרים את בולי קרן קימת לישראל, ביניהם ליליאן, בודקו, הירשברג, ושיץ (אשר ייסד את בית הספר לאמנות "בצלאל"). הבולים, הם ביטוי אסתטי ייחודי לאומנות יהודית ישראלית מראשית המאה ועד היום. בכירי הגרפיקאים בישראל מעצבים כיום את בולי קק"ל המונפקים באמצעות מיכשור מודרני במדפוס הממשלתי. בולי קק"ל מוצגים בתערוכות בולאיות בארץ ובחו"ל. הבולים מופצים בקרב נוער יהודי בביה"ס בכל העולם, ומשמשים כפריט להמחשה ולעיטור חומר לימודי. הבולים משמשים כיום מחד, אמצעי הסברתי חינוכי ומאידך כאמצעי התרמה ולהעמקת המודעות לקק"ל.

שרות למנויי קבע

מפעל בולי קק"ל מקיים שרות מנויי קבע לאספנים (ללא תשלום). המנוי מקבל הודעה לפני כל הנפקה חדשה, שמצורף אליה חומר רקע על הבול ופרטים בולאיים + טופס הזמנה. כיום ניתן לרכוש בקק"ל בירושלים בולים, דפיות ומעטפות שהונפקו הן ע"י הלה"ר והן ע"י לשכות קק"ל בחו"ל.

בשנת 1902 הנפיקה קרן קימת לישראל את הבול הראשון - בול ציון - סמל המדינה שבדרך. מאז ועד היום, הונפקו על ידי הקק"ל כ- 2,000 סדרות בולים, בהן 4,500 סוגים. בולי הקק"ל, מעצם טבעם, הם נכס היסטורי. הגרפיקה, המסר והבולים עצמם, הם ראי הנושאים החשובים של העם היהודי והתנועה הציונית מראשית המאה ועד להיום. הבולים שמשו סמל ההתחדשות הלאומית, כלי התרמה ואמצעי הסברתי לעם היהודי בעולם. בשבועות הראשונים להקמת מדינת ישראל שימשו בולי הקק"ל כבולי הדואר לפי הוראת מנהלת העם (הממשלה דאז). מאז קום המדינה ועד ימינו, ממשיך מפעל בולי קרן קימת לישראל להנפיק בולים, המלווים ומנציחים את התפתחות התנועה הציונית, העם היהודי ומדינת ישראל. בולי קק"ל ממחישים את דמויות מנהיגי העם ונופי ארץ ישראל. כאז כן היום, מציינים הבולים את פעילותה של התנועה הציונית. פרקים בהיסטוריה, אישים, סמלים, אירועים והמסורת של עם ישראל וכמובן, המפעלים המיוחדים של הקק"ל כזרוע המבצעת של התנועה הציונית.

הבול היפה של השנה: "500 שנה לגירוש ספרד"

החותמת לציון קבלת המדליה האולימפית בג'ורדו, שעיצב איציק גרנות.

בולאים מצטיינים זכו להוקרה: **לוסיאן מיליס**, יו"ר חוג "גלויות מירב" זכה בתואר "בולאי השנה" בגין יחמותיו. העתונאי ויו"ר אגודת יודאיקה, **אריה לין** (לינדנבאום), וכן **בן-הדור נסטויטר** מחיפה, זכו במגן ההתאחדות על פעילותם רבת השנים. **צבי אלכסנדר**, אספן בולי א"י, זכה במדליית "הקסטר" על מחקר בולאי והוא אף הרצה בכנס בנושא "הדואר התורקי בא"י". בתואר הבולאי הצעיר המצטיין של השנה זכה **שי שבתאי** מרמת-גן שזכה עד היום למדליות ופרסים רבים בארץ ובעולם על אוסף הבולים שלו בנושא תולדות הציונות.

מר **טיבי יניב**, מנכ"ל ההתאחדות, דיווח על הנעשה בבולאות המאורגנת בישראל. מר **חיים בסן** הרצה בכנס על מגמות בבולאות האירופית. הכנס המוצלח, ננעל בחלוקת דף המזכרת לציון "כנס יום הבולאות 1992" וכן שנתון ההתאחדות שהוכן וחולק לראשונה. להתראות ב-93.

■ יורם טייב

"שביל"

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 2

שבט-אדר תשנ"ג, פברואר-מארס 93

"SHOVEL" (TAB)

FEBRUARY - MARCH 1993

עורך: אהרון אורגד

עורך משנה: אריה לין

תרגום: נילי ארזי

עיצוב: אחי אורלי

שיווק: יורם טייב

עיצוב השער: איריס מיקא

גרפיקה מודעות: לינה כהן

הפקה: "סגנון תקשורת"

מו"ל: ההתאחדות בולאי ישראל

ת.ד. 4523 ת"א 61045

טל: 03-295547

מחיר מגזין לשנה: 33 ש"ח. ניתן להצטרף ע"י

פניה בכתב או בטלפון להתאחדות

ובר, נשיא התאחדות בולאי ישראל ומר **ינון ביילין**, מנהל השירות הבולאי. הנחה **מרדכי קרמנר**, מזכיר ההתאחדות.

לאחר הברכות התקיים רב שיח עירני, בהשתתפות הקהל, בנושא "בולי ישראל - דיעות ומגמות" וכן הוצג, לראשונה, המגזין "שביל".

כנס יום הבולאות נוצל גם לבחירת הבול היפה והחותמת המוצלחת של השנה, לדעת הבולאים. ובכן, גלויות הזכרון לציון 500 שנה לגירוש ספרד, בעיצוב אד ואן אויין, זכתה במקום ראשון. במקום השני - בול הנמר בעיצוב דבורה בוצ'מן ומקום השלישי בול יום איחוד אירופה בעיצוב רוני חפר.

בתחום החותמות, זכתה במקום הראשון

הכנס השנתי הששי של בולאי ישראל התקיים בחג החנוכה. יום הכנס נוצל, קודם כל, למפגש רעים של בולאים מאזורים שונים. השירות הבולאי פתח במקום סניף דואר מיוחד בו השתמשו בחותמת הארוע - "שביל" - יום הבולאות. במקום נפתחה נקודת מכירה של דברי דואר שונים כגון בולים, מעטפות יום ראשון, תוויות קלוסנדורף.

לכנס יום הבולאות הגיעו השנה מעצבי הבולים: **אד ואן אויין**, **חורי חביב**, **דבורה בוצ'מן**, **גיימס סמית ואופיר מירב**, אשר חתמו למעוניינים על מעטפות מבוילות בבולים שבעיצובם.

אורח הכנס היה מנכ"ל רשות הדואר, מר **עמוס ברכה**, שבירך. כן בירכו עו"ד **אלי**

CONTENTS

NEWS

4,5,6,7

FREEDOM FIGHTERS ON STAMPS

8

לוחמי חופש בבולים

NEW ISRAELI STAMP ISSUES

11

בולים חדשים בישראל

NEW WORLD STAMP ISSUES

12

בולים חדשים בעולם

JAPANESE STAMP FRAUDS

14

זיופים בבולי יפן

DISINFECTED MAIL IN ISRAEL

16

חיטוי דברי דואר בא"י

MACHINE LABELS

18

תוויות המכונה

GUIDE TO STAMP CARE AND STORAGE

19

הדרכה - שמירה ואחסון

THEMATIC COLLECTING

20

איסוף נושאי

YOUTH FEATURE - BOOLIK

21

בוליק-מדור הנוער

SENT BY "POSTA"

23

נשלח ב"פוסטא"

JUDAICA

24

יודאיקה

LETTERS TO THE EDITOR

26

מכתבים למערכת

HOW MY STAMP WAS BORN

28

כיצד נולד הבול שלי

בול משותף לישראל ופולין יונפק ביום השוואה והגבורה

הבול יציין 50 שנה לחיסול
גטו וארשה

בול משותף, שיונפק בו-זמנית בישראל ובפולין, ייצא ב-18 באפריל 93, הוא יום השואה והגבורה. הבול יציין 50 שנה לחיסול גטו וארשה. פרטים על הנפקת הבול מסר מר **ינון בילין**, מנהל השירות הבולאי, במסיבת עיתונאים שקיים.

את הבול ציירה רות אברהמי והוא נבחר ע"י ועדת שיפוט ישראלית. במקביל, נתנה את ברכתה לבחירה הישראלית גם ועדת השיפוט הפולנית. הבול הישראלי יהיה בערך 0.80 אג' ואילו מקבילו הפולני בערך 4000 זלוטי. אגב, גם הגירסה הפולנית תודפס בישראל, בדפוס "ליון אפשטיין".

את הפרטים הטכניים על הנפקת הבול המשותף סיכמו **יעקב וידס**, סגן מנהל השירות הבולאי ואיציק גרנות, מנהל מח' תכנון וייצור בשירות, שנשעו בחודש שעבר לפולין וקיימו פגישות עבודה עם עמיתיהם.

הטקס המרכזי של השקת הבול יתקיים בקיבוץ לוחמי הגטאות, לפני הטקס המרכזי לציון יום השואה והגבורה. בפולין יתקיים טקס מקביל.

אחרון אורגד

מ-בול סיני על השירות הבולאי

השירות הבולאי סיכם את שנת
92' במסיבת עיתונאים

יצירה של מרסל ינקו, ממייסדי זרם הדאדא באמנות, תודפס על דפי מזכרות שיונפקו לרגל תערוכת הבולים הדו-לאומית ישראל - רומניה שתתקיים באוגוסט 93'. במסיבת

עיתונאים לסיכום פעילות השנה הקודמת ותכניות לשנה הנוכחית, מסר מר **ינון בילין**, מנהל השירות הבולאי, כי קרן הבולאות, מוסדה של רשות הדואר, תממן את התערוכה. ההכנסות ממכירת בול יום הבולאות יועברו לחשבון בקרן. בראשות הקרן היו חילופי גברי לאחרונה, וכעת עומד בראשה עו"ד **אלי ובר**, נשיא התאחדות בולאי ישראל.

בפתיחת המפגש עם העיתונאים, נאמרו דברים לזיכרו של העיתונאי **יהושע מרקוס** ז"ל "שהיה ידיד נאמן ויקר לבולאות הישראלית", כדברי **ינון בילין**. לרעייתו ובנו נמסרה תעודה המעידה על נטיעת עצים בער הקק"ל לזיכרו של מרקוס ז"ל.

במסיבת העיתונאים נמסר עוד על התרחבות

מעריציו של אלביס פרסלי מצאו דרך חדשה לכבד את זכר אהובם ולהפיץ ברבים את אחד משיריו הגדולים, Return To Sender. המעריצים משתמשים בבולי אלביס החדשים, שהונפקו באחרונה, כדי לשלוח מכתבים לכתובות שאינן קיימות - המכתבים חוזרים, כמובן, לשולחיהם, מעוטרים במשפט המפורסם, שפירושו "להחזיר לשולח".

בפעילות מח' החינוך של השירות הבולאי, המפיקה חוברות בולאיות ומקיימת השתלמויות למורים המדריכים חוגי בולאות בבתי"ס.

נמסר כי לאחרונה קיימת התעניינות גוברת בדפי מזכרת. ביילין: "אנו מדפיסים דפי מזכרת בכמויות מוגבלות. אנו מעוניינים להימנע משיטפון ורוצים לעמוד בקריטריונים ציבוריים".

לטובת אספני הבולים, דווח כי שופרו טפסים שונים של השירות ויש מגמה להרחיב את שירותי האשע ברחבי הארץ.

הבול לציון 500 שנה לגירוש ספרד זכה

להצלחה ב-92' ולדברי **ינון בילין**, גם ברחבי העולם הרעיפו מחמאות רבות על יופיו. כן צוינו חותמת הג'ודו שצייר איציק גרנות וחותמת לציון העלאת עצמות חללי "ספינת אגוז", שצוירה בחיפזון והונפקה ביום הטמנת העצמות.

לגבי השנה הנוכחית ציין ביילין את בולי המלחמה בסמים, בולי מניעת תאונות הדרכים שצוירו בידי ילדים, והבול לציון 25 שנה לשחרור ירושלים.

פרט פיקנטי לסיום. השירות הבולאי הישראלי מנסה לפתוח פתח לקשרים עם הודו וסין. מתברר, כי מאות מכתבים הכתובים סינית מגיעים לשירות הבולאי ובהם דרישה למידע בולאי. המכתבים הועברו להתאחדות הבולאים.

זה מה שנקרא מ-בול סיני...

אחרון אורגד

בולי ישראל בתחרות בין-יבשתית

מגזין בולאות צרפתי עורך
תחרות לבחירת הבול היפה:
גם ישראל מיוצגת

מגזין הבולאות הצרפתי "TIMBROLOISIRS", מדווח על תחרות לבחירת הבול היפה, הנערכת במשך שנה שלמה, בין בולים המייצגים מדינות ויבשות. השלב הראשון בתחרות הוא בין מדינות באותה יבשת, וישראל משובצת כמובן ביבשת אסיה.

נכון לדיווח האחרון, ישראל ממוקמת במקום השלישי, אחרי קוריאה וסין ולפני יפן והונג-קונג. השתיים הראשונות מכל יבשת יעלו לשלב הגמר בתחרות הבין-יבשתית.

הבולים שבחר המגזין כמייצגים את הבולאות הישראלית הם בול הכנרת, בול קליטת עליה, בול מועדים - הדס לבשמים, וכן גליניית הזכרון לציון 500 שנה לגירוש ספרד. קוראי העיתון הם השופטים בתחרות זו, ומערכת "שביל" מקווה לעדכן את הקוראים בתוצאות.

קרן אלמוג

מהנעשה בהתאחדות ובאגודות

ועד חדש נבחר בחיפה

גידול ניכר חל במספר החברים ובאורחים המגיעים למועדון הבולאים בחיפה. חברים בעלי "כרטיס חבר" יזכו לעדיפות בשימוש בספריה, במכונת הצילום ובמקומות ישיבה ליד שולחנות. עמותת חיפה סיימה את '92 ללא גרעון כספי. אסיפת החברים בחרה לאחרונה מחדש את בן-חדור נסטייטר כיור"ר הועד וכחברים בועד את: קלמן בר-אילן, זאב ברק, שלום ברנר, אוסקר בונצל, מיק הרברט, מרדכי קרמנר, ד"ר ירמיהו רימון, יצחק שפרינצק ואריה לביא.

הבולאות תקעה יתד בתקוע

חוג הבולאות לילדים במושב תקוע, שמדרום לירושלים, חוגג 3 שנות קיום. כיום מונה החוג 15 ילדים המודרכים ע"י בובי בראון, עולה ותיק מארה"ב ומיכאל נודלר, עולה חדש מבריה"מ. מר בראון מתמחה בבולים ודברי דואר של ישראל וארה"ב ואילו מר נודלר מתמחה בבולים ודברי דואר של בריה"מ ואירופה. ילדי החוג לומדים, בין השאר, נושאים כגון שינוי תעריפים לבולים בלי ערך נקוב, ארגון הבאת מכתבים, והכנה לתערוכות.

בכרמיאל מתכוננים לפסח

יור"ר מועדון בולאי כרמיאל, ראובן ניצן, מסר כי לקראת פסח מתוכנן מפגש מיוחד עם כל חברי המועדון ואורחים. המפגש ינוצל להחלפת בולים ועידכון החברים בנעשה בעולם הבולאות.

נפתח חוג הנוער בראשל"צ

יור"ר עמותת ראשון לציון, גדעון לוי, מסר כי חוג הנוער חידש פעילותו לאחרונה. החוג מונה כעת כעשרה בני-נוער והוא מתקיים פעמים בחודש. את החוג מנחים שלמה וורגן ודוד יעקב.

יורם סייב

ריכוז, גטאות מזרח אירופה, מחנות ההשמדה, ועד לבולים, כללים וחזותות הזכרון שלאחר המלחמה. הספר כולל תיאור תמציתי הסטורי ונתונים רבים על השואה בכלל ועשוי בהחלט לעניין גם הדיוטות ללא רקע בולאי, וללא כוונה להרכיב אוסף.

מבחינה בולאית טהורה – אין הספר מביא גילויים פילטליים חדשים ואיננו קטלוג תימאטי או תולדות דואר מושלם – אך הוא ספר בסיסי לאספן המתחיל והבינוני של תחום זה.

סיבי ניב

בקרו: ספר שיאים ראשונים בישראל

הספר יכלול פרק שיוקדש לבולאות

הוצאת "כרסא" עומדת להוציא לאור ספר על "שיאים וראשונים בישראל". את הספר יערוך רפאל רז.

מדור הבולאות בספר יכלול נושאים כגון הבול הראשון בעולם ובארץ, המציג הצעיר ביותר, בול בעל הערך הנקוב ביותר בארץ ובעולם וכד'.

קוראים שיש להם רעיון לנושאים שיש בהם אלמנט של שיא או ראשונות, מוזמנים להעביר הצעתם למערכת "שבל", ת"ד 4523 ת"א 61045. מרדכי קרמנר

תערוכת בולים בין"ל תתקיים בישראל בשנת 1998

מבוקש שם וסמל לתערוכה. השם הנבחר יזכה את מצינו ב-300 ש"ח

התאחדות בולאי ישראל מכריזה על תחרות לבחירת שם וסמל לתערוכת הבולים הבין"ל שתערך בישראל בשנת 1998 לרגל יובל ה-50 של מדינת ישראל.

ההצעות צריכות לכלול שם עברי ושם לועזי שיכול להיות זהה, או כל הצעה אחרת כיד הדמיון של המציע. כמו-כן אפשר לשלב את השם בסמל (לוגו).

מועד אחרון למשלוח הצעות – 31/5/93. שולח הצעה שתיבחר יזכה בפרס של 300 ש"ח. כמו-כן יחולק פרס תנחומים נוסף – אטלס בולי עולם של "כרסא".

את ההצעות יש לשלוח להתאחדות בולאי ישראל, עבור תערוכת בולים 1998, ת.ד. 4523 תל-אביב 61045.

מרדכי קרמנר

חדש בספריה :

**THE ECHOES THAT REMAIN
A POSTAL HISTORY OF THE
HOLOCAUST**

"ההדים שנשארו - תולדות הדואר של השואה" מאת הנרי שוואב, בהוצאת המוזיאון הפילטלי ע"ש הקרדינל שפלמן, ניו יורק, 1992 - איורים, מפות, צילומים רבים - 45 דולר

הספר עוסק בתיאור פריטי הדואר הקשורים בשואה, החל מחותמות וגלויות התעמולה האנטישמית הנאצית, דרך מעטפות ממחנות

מי הוא אספן הבולים האמריקאי?

סקר שערך מגזין הבולאות
האמריקאי LINN'S מגלה פרופיל
ממוצע של האספן

מדי שנתיים עורך עיתון הבולאות
האמריקאי LINN'S סקר מדגמי בקרב 500
מקוראיו, במטרה לבנות פרופיל דמוגרפי של
קוראי העיתון: בני כמה הם, היכן הם גרים,
מה הם קוראים, מה הם אוספים, היכן הם
קונים בולים, באלו אלבומים הם משתמשים
וכו'.

אינפורמציה זו מכוננת בעיקרה לצרכים
מסחריים, אך יש לה עניין רחב כיוון שמדובר
בירחון הגדול ביותר של הקוראים בנושא
הבולאות. הקורא שלו ניתן להכללה בתור
האדם הממוצע האוסף בולים באדיקות. קורא
טיפוסי של LINN'S הוא אדם נשוי, בן 60.7,
בוגר קולג' עם הכנסה של 51,805 דולר
לשנה.

בערך שליש מקוראי LINN'S אוספים לפי
נושאים, הנושא הפופולרי ביותר הוא החלל,
שנאסף ע"י 9.1% קטגוריות אחרות
שאוספים הן חיות וספורט (8.7%), רכבות
וציפורים (7.5%), אניות (6.7%), בייסבול
ופרחים (5.5%), דיסני (5.3%), אירופה (5%)
ופרפרים (4.8%).

נילי ארזי

זהירות: הנפקות בולאיות מזויפות

זיוף בולים אינו מלאכה קלה, אך
עדיין יש העוסקים בכך. איגוד
הבולאים העולמי קרא לאחרונה
לאספנים להיות עירניים

לאחרונה נמכרו במכירות פומביות בעולם,
פריטים נדירים ויקרים במחירי שיא. התברר
לאחר מכן, למגינת לבם של הבולאים

התמימים, כי פריטים אלה היו מזויפים. לאור
ההתעניינות הגוברת בהנפקות בולאיות
נדירות, מוצעים מפעם בפעם לא רק פריטים
מקוריים אלא גם פריטים מזויפים לאספנים.
מזכיר האיגוד העולמי לבולאות, מארי
לואיס חיירי מצוין שבשווייץ, מסר בגליון
האחרון של האיגוד פרטים על הנפקות
בולאיות מזויפות והזהיר את הציבור להמנע
מרכישת פריטים מסוימים. יש לציין שזיוף
בולים אינו מלאכה קלה ובדרך כלל מזייפים

גליונית-זכרון מתערוכת הבולים
הלאומית "נאבה",
ציריך 1934 - מזויפת.

רק בולים יקרי ערך. בבולי ישראל קיימים
זיופים מלאים ואף חלקיים של בולי "דואר
עברי" בערכים הגבוהים. כידוע, היו אלה
בולים שהודפסו בתנאי מחתרת על סוגי נייר
שונים, לעתים עם ניקוב וללא ניקוב ולכן
מלאכת הזיוף קלה יחסית. כמו כן השתמשו
בבולים משומשים באמצעים כימיים, מחקו
את החותמת והוסיפו דבק לצדו האחורי של
הבול והפכו אותו לבול יקר ערך. זהו זיוף חלקי
הכולל גם יישור קמט, הוספת שיניים חסרות
("קוסמטיקה בולאית") ותוספות אחרות
המעלות את הערך במאות אחוזים. נהוג על כן
לדרוש מכל בול נדיר שערכו למעלה מאלף דולר
תעודת אקספרטיזה של מומחה בולאי.
המומחה מאשר בחתימת ידו את מקוריותו של
הבול.

הזיופים האחרונים שהובאו לידיעת האספנים
כוללים את צמדת "נאבה" המפורסמת משנת

1934 משווייץ שהונפקה לרגל תערוכת הבולים
הלאומית שהתקיימה באותה שנה. צמדה זו
נאמדה באלפי דולרים והיא משאת נפשם של
אספני בולי שווייץ.

ד"ר חיים גלאון

צמדת דואר עברי ב- 16,000 דולר

תוצע במכירה פומבית של
"בולי תל-אביב" בחודש אפריל

בסוף חודש אפריל '93 תערך מכירה פומבית
ה-6 של בולי תל-אביב (י. צחור). לקראת
המכירה יופץ קטלוג הכולל צילומי צבע.
המכירה תכלול חומר מגוון של תולדות
ארץ-ישראל ובולי חו"ל.
את המכירה ייצגו 2 פריטים יקרים של
הבולאות הישראלית:

- * צמדת גלופה 3 מיל' דואר עברי בניקוב
10X10 אשר מחירו ההתחלתי הוא \$16,000.
- * בולי מנדט מהנדירים והיקרים ביותר של
בולים אלו; בול 5 מיל' צהוב-כתום משנת
1920 (בהדפס הרכב הצר) מס' קטלוגי 44A
במחיר התחלתי של \$11,000. במכירה זו
יוצג גם האוסף הגדול של מוקדמים מהשנים
1917 - 1870 ובו פריטים נבחרים של הדואר
הטורקי, האוסטרי, הרוסי והאיטלקי אשר
פעלו בארץ בתקופה זו. פריט נבחר נוסף הוא
כרטיס חבילה רשום של הדואר האיטלקי ב-4
בולים איטלקים עם הדפס רכב ירושלים
באיטלקית ומחירו ההתחלתי הוא \$6,000.
- בפרק מנהלת העם נכללים מעטפות רשומות
נדירות. בדואר העברי נכללות הגהות גלופה
וצמדות נדירות, וכן אוספי קק"ל, פריטי
יודאיקה מעניינים, דואר מחנות ריכוז ועוד.
- נראה כי הפעם צפויה מכירה פומבית
מעניינת ומגוונת במיוחד.

ירום סייב

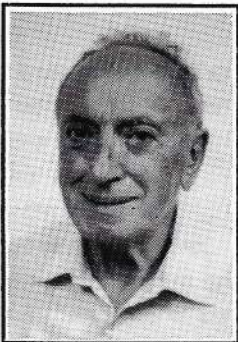
תרום בולים לנוער

יהושע מרקוס ז"ל

את יהושע מרקוס היכרתי לראשונה בשנות החמישים המוקדמות כשהיינו נפגשים יחד לצורך הכנת החומר על בולים ומטבעות.

הוא היה אחד העורכים הוותיקים בעיתונות הישראלית. הוא גם עבד בסוכנות עית"ם. הסור שלו "בעל המשמר", היה מאוד מקובל בין האספנים בעיקר בהתייחסות העובדת והיטה שכם לכל המפעלים הבולאיים בארץ במשך עשרות שנים.

יהושע נולד בנובוסליצה שבסרביה בשנת 1915 להוריו

שרה ויצחק. התייתם מאביו בחיותו בן 12. נאלץ לצאת לעבודה בגיל צעיר ולשלב לימודים בעבודה.

בהיותו פעיל בתנועת השומר הצעיר עלה ארצה ב-

יהושע מרקוס ז"ל

1935 ואת ראשית צעדיו בארץ עשה בשריד ולאחר מכן עלה עם קיבוצו להתיישבות בבר-גיא, עתה קבוץ שמיר שבגליל העליון.

זמן רב שימש כרכז הליגה הסוציאליסטית בשרון ובשנת 1946 נשא את רבקה לאשתו. עם הכרזת המדינה גויס לגדוד 133 בחטיבת אלכסנדרוני ושימש קצין תרבות. עם שחרורו עבד ב"על המשמר" ככתב בשרון וכתב לענייני בולים ומטבעות.

תמיד סייע לכל אדם והיה תמיד ער וקשוב לכאב הזולת. היה חביב על כולם, מנומס והקדים שלום לכל אחד.

כתבתי מה שכתבתי, ועדיין אינני יודע כיצד אבוא לספוד ליהושע מרקוס. לא כך רציתי לספוד לו. כל ביטוי שנחפץ לנחם בו את רבקה רעייתו ואת בתו ובנו ונכדיו, דל יהיה לעומת האבדה הכבדה.

יהי זכרו ברוך.

חיים לנגלבן

3/7, נצרת עלית

נציג אילת: רון ברגר - שחנאי 2, ב' ירושלים מיקוד 96470

נציג האגודה לתולדות הדאר: ד"ר צבי שמעוני

נציג אגודת סוחרי הבולים: אורי שליט - אלנבי 30, תל-אביב

במסגרת ההכנות לתערוכת "תלאפילה 93", החליטה הנהלת התערוכה בישיבתה מיום 25/1/93 בועד אגודת הבולים התל-אביבית, לקיים תצוגות בולים, שישמשו מודל לאוסף תצוגה במסגרת התערוכה. האספן, המציג יסביר בקצרה את אוספו ולאחר מכן יתקיים דיון לגבי האוסף ואופן הצגתו. מטרת הדיון הינה לאפשר לנוכחים להעיר הערות ולקבל תשובות לגבי אופי בניית התצוגה והכנתה לתצוגה.

כל המעוניינים מוזמנים להשתתף. התצוגות יערכו בימי שני בשעה 18:00 במועדון האגודה התל-אביבית לבולאות, רח' הס 16.

להלן סדר התצוגות:

יום ב' - 1/3/93, שעה 18:00

תצוגה של אוסף תולדות הדואר - ע"י מר יואל סלוצקי.

נושא התצוגה: תעריפי ודרכי הדואר בפלסטין 1927-1948.

יום ב' - 27/3/93, שעה 18:00

תצוגה של אוסף תמאטי ע"י ד"ר עימנאל אילן.

נושא התצוגה: הילד בהתפתחותו.

יום ב' - 19/4/93, שעה 18:00

תצוגה של אוסף מסורתי - ע"י יגאל נתנאל נושא התצוגה: יפאן - הבולים החרוטים ביד ובולי הקובאן.

אספנים, המעוניינים לקבל הדרכה נוספת לגבי אוספיהם, מוזמנים לבוא בימי שני, בהם פועלת האגודה. אספנים, המוכנים להתנדב לפעילות לפני התערוכה ובזמן התערוכה, מתבקשים לפנות להנהלת התערוכה. להתראות ב"תלאפילה 93".

יגאל נתנאל

"תלאפילה 93" -

טפסי ההרשמה בדרך

באגודת ת"א נמשכות ההכנות לקראת התערוכה

בתוך כחודש יימסרו לנציגי העמותות טפסי הרשמה זמניים לתערוכה, והם יתבקשו לחלקם לאספנים המעוניינים להציג בתערוכה. כמו-כן יופיע בקרוב ידיעון מספר 2

להלן רשימת הנציגים לתערוכת "תלאפילה 93":

נציג כללי ותל אביב: יואל סלוצקי - ת.ד. 11335 ת"א

נציג רומניה: דומיטרו דומיטרו - רומניה

נציג ירושלים: מרדכי סונדק - מעלה החמישים, דאר נע הרי יהודה 9835

נציג חיפה: שלום ברגר - ת.ד. 78, קריית ביאליק, מקוד 27100

נציג באר-שבע: אהרון וון לפן - השלום 17, באר שבע, מיקוד 84427

נציג נתניה: ירחמיאל בהיר - הנשיא 35, הרצליה פיתוח, מיקוד 46399

נציג ראש"צ: מרסל כהן - עולי הגרדום 25, ראש"צ, מיקוד 75230

נציג אשדוד: נטי שטיין - כנרת 38/4, אשדוד, מיקוד 77700

נציג נצרת עלית: יבגני שקלאר - הציפורן

איסוף נושאי: תנועות

מחתרת, לוחמי חופש וריגול

בול בגין ז"ל יכול להצטרף לאוספים נושאים שונים. מנחם לדור, יו"ר איל"ת - האגודה הישראלית לבולאות תימאטית,

כותב ומרחיב על מספר נושאי איסוף הקשורים לבול האקטואלי. סקירה על אוסף בנושא לוחמי החופש, ארגוני מחתרות וריגול

נתייחס לצ'ה גווארה? ניתן כמובן לבנות אוסף סביב לוחמי חופש של מדינה אחת או אזור מסוים (אם כי יש להזהר מהגדרה צרה מדי). באוסף כזה יש לכלול כמובן לא רק את המנהיגים אלא גם את הלוחמים מן השורה. בהקשר זה ניתן להזכיר את האישיות והארגונים הבאים המופיעים על בולי ישראל (רשימה חלקית):

- בול הרוגי מלכות (1968)
- אליהו גולומב, ד"ר משה סנה, דוד רזיאל, יצחק שדה, אברהם (יאיר) שטרן (1978).
- גליון מזכרת הרוגי מלכות (1982): מרדכי אלקחי, אליהו

בית-צורי, שלמה בן-יוסף, משה ברזני, דב גרונר, יחיאל דרזנר, יעקב וייס, אבשלום חביב, אליהו חכים, מאיר נקר, מאיר פינשטיין, אליעזר קשאני;

- בול הלח"י ובול האצ"ל (1991);
- בול הפלמ"ח (1992);
- מנחם בגין (1993);

חותמות ישראליות הקשורות לנושא (לא כולל חותמות יום ראשון);
- 14.12.58 - תערוכת המרד.
- 23.6.63 - 25 שנה להעלאתו לגדרים של שלמה בן יוסף.

- 11.5.67 - יום הזכרון להרוגי המלכות (ברזאני, פינשטיין).

- 18.8.67 - יום הזכרון לעולי הגרדום (וייס,

הבול שהונפק לאחרונה לזכרו של מנחם בגין ז"ל, מביא אותנו לתיאור מספר אוספים אפשריים ומקוריים:

א. לוחמי החופש.
ב. תנועות מחתרת.
ג. ריגול ושרותים חשאיים.
לכאורה אלו הם נושאים קרובים מאוד האחד לשני, אך ניתן להפריד ביניהם באופן ברור מאוד:

לוחמי חופש

אוסף בנושא זה יתרכז בפעילותם של ארגונים ופרטים הפועלים למען קבלת עצמאות לארצם מאת מעצמה (קולוניאלית או אחרת) השלטת בשטח מדינתם. אירגוני ההגנה, אצ"ל ולח"י הם כמובן הדוגמאות בארץ ישראל שלפני קבלת העצמאות.

מדינות רבות לחמו לקבלת עצמאותן מאת שלטון קולוניאלי או אחר. מרבית מדינות אלו גם הנציחו בבולים את הלוחמים והמנהיגים של תנועת החופש. נהיתן מספר דוגמאות מרחבי העולם: חריסטו בוטב וטודור קבלשוב (בולגריה), מאהטמה גאנדי (הודו וגם שני בולים בארה"ב 1961 ו-1968 ובול בגאנה 1969), גאריבאלדי באיטליה של המאה ה-19 שלחם לאיחוד המדינה (הופיע גם בבול ארה"ב 1960), ג'ורג' וושינגטון לפני הכרזת העצמאות האמריקאית, סימון בוליבר בדרום אמריקה (שמופיע רבות על בולי דרום אמריקה וגם על בול אמריקאי מ-1958) ועוד ועוד.

יחד עם זאת כל אספן צריך להגדיר היטב את היקף האוסף: האם לוחמי הוויטקונג הצפון-רייטנאמים הם לוחמי חרות? ואיך

- חביב, נקר).
- 29.6.76 - 30 שנה לשבת השחורה.
- 28.10.81 - החידון הבינלאומי למחתרות העם היהודי.
- 12.7.83 - ל"ה שנים לשחרור גולי קניה.
- 15.3.84 - האנדרטה לזכר דב גרונר.
- 29.6.86 - 40 שנה לשבת השחורה.
- 6.6.88 - 50 שנה לפלוגות השדה של החגנה.
- 12.6.90 - 70 שנה לארגון ה"הגנה".
- 30.1.92 - 50 שנה לנפילתו של יאיר.
- 18.2.92 - 50 שנה לפלמ"ח.

במסגרת זו נכלול גם את הדואר של אותם לוחמים שהוגלו לאריתריאה, מאוריציוס

ומקומות אחרים (דוגמת נשיא בית המשפט העליון מאיר שטרנברג-שמגר). באם לכלול כאן גם את הדואר של רכבות המעפילים שהגיעו לארץ ישראל, נתפסו ע"י הבריטים וגורשו לקפריסין? על פניו נראה שהתשובה שלילית כיוון שקשה לומר שהם "נלחמו" באופן פעיל כלשו.

תנועות מחתרת

הכוונה כאן בעיקר לתנועות הפועלות נגד מדינה כובשת וכוחותיה הצבאיים. פעילות תנועות המחתרת הצרפתית בעת מלחמת העולם השנייה (ה- RESISTANCE) הינה דוגמה בולטת. בכל אחת מהשנים 1957 - 1961 הונפקה בצרפת סדרה בת 4-5 בולים לכבוד לוחמי המחתרת.

גם הפארטיזנים היוגוסלבים הם לוחמי מחתרת כנגד הכיבוש הנאצי. ביוגוסלביה הונפקו בולים רבים מאוד לכבוד תנועות הפארטיזנים, מנהיגם (ומנהיגה של יוגוסלביה אח"כ) המרשל טיטו וכן לוחמים ומנהיגים אחרים ובכללם ד"ר משה פיאדה שהיה מאוחר יותר יו"ר הפרלמנט (בולים מ- 1968, 1982).

גם ההתקוממות היהודית במרד גטו ורשה שייכת לקטגוריה זו (גליון מזכרת השואה והגבורה 1983 - מרכזי אנילביץ ויוסף גלאזמן) צביה (לובטקין) צוקרמן ויצחק (אנסק) צוקרמן. גם במספר מדינות מזרח אירופה הונפקו בולים לזכר אישים שלחמו בנאצים ובפאשיזם. חלק מהפעילויות של תנועות אלו היו עזרה לשרותים החשאיים של מדינות אחרות במסגרת

המאבק נגד הכובש (המחתרת הצרפתית בשילוב עם הבריטים והאמריקאים, SCHULZE-BAYSEN הגרמני כסיוע לרוסים, ועוד).

חותמות הקשורות לנושא (לא כולל חותמות יום ראשון):

- 3.10.83 - כנס עולמי לציון הלחימה וההתנגדות היהודית במלח"ע השנייה.

- 25.2.91 - 50 שנה לשביתת פברואר 1941 בחולד.

ריגול ושרותים חשאיים:

כאן הכוונה לאוסף שמתאר פעולות וארגונים שמטרתם איסוף מידע על האויב, מרגלים, הצפנה ופיענוח, סיור וצילום ממטוסים

ומלויינים למטרות ריגול, צנזורה (שהיא פעולת בטחון שדה במסגרת ריגול נגדי), ריגול בספרות ובקולנוע (גיימס בונד) וכד'.

מספר דוגמאות מן העולם: הנשיא ג'ורג' בוש היה ראש ה- CIA; פליקט דז'רז'נסקי, מי שהקים על פי הוראותו של לנין, את השרות החשאי הבולשביקי - הצ'אקה שמאוחר יותר הפך להיות הק.ג.ב. בולים של דז'רז'נסקי הופיעו בבריה"מ, פולין ומזרח גרמניה; ריצ'רד זורגה שהיה מרגל רוסי ופעל ביפן בתחילת מלח"ע השנייה הופיע על בולי בריה"מ (1965) ומזרח גרמניה (1976); בני הזוג רוזנברג ("מרגלי האטום") שריגלו לטובת בריה"מ הונצחו בבול קובני; בפולין הונפק בול לכבוד פיצוח מכונת ההצפנה הגרמנית "אניגמה"; הראדאר הומצא ע"י המדענים הבריטים

במסגרת "המלחמה הסודית ביותר" ומאבקם בהפצצות הגרמניות במלח"ע השנייה: מדען הגרעין הדני נילס בוהר (שהשתתף בפיתוח הפצצה האטומית הראשונה) הוברח מדגנמק על ידי השרותים החשאיים הבריטים על מנת שלא יפול בשבי הגרמני.

בסוף 1990 הנפיקה בריה"מ 5 בולים לכבוד מרגלים ידועים שלה וביניהם קונון מולודי (ריגל באנגליה תחת השם גורדון לונסדיל), רודולף אבל (שריגל בארה"ב בשנות החמישים והוחלף בטייס ה- U2 גארי פאורס), ואולי הגדול מכולם - קים פילבי, כמרגל רוסי שהגיע למעמד בשרות הריגול הבריטי (MI6) ואף היה מועמד להיות ראש השרות. פילבי מעולם לא נתפס וכאשר עלו נגדו חשדות כבדים עזב את השרות ונסע לביירות כעתונאי. רק כעבור

מספר שנים, ב- 1962, הוברח לבריה"מ ונפטר שם ב- 1988.

לפני מספר חודשים נפטר בגרמניה הקאנצלר לשעבר וילי בראנדט. להזכירם, בראנדט (שכבר הונפקו בולים לזכרו) נאלץ להתפטר מתפקיד הקאנצלר בשנת 1974 לאחר שהתברר שאחד מעוזריו הקרובים ביותר, גינטר גיום הינו מרגל רוסי/מזרח גרמני.

נזכיר שוב מספר בולים ישראליים בעניין זה:

- מועדים לשמחה תשס"ו, 1954, שני המרגלים.

- עשור הצנחנות העברית (1955) - הצנחנים פעלו והוצנחו במזרח אירופה ע"י השרותים החשאיים הבריטים.

- אהרון אהרנסון (1979).

- גלמ"ז הרוגי מלכות: נעמן בלקינד, יוסף ליזנסקי, אלי כהן, ד"ר משה מרוזק, שמואל עזאר, יוסף בצרי ושלוש צאלח (שניתלו בעירק).

- חנה סנש, חביבה רייך ואנצו חיים סרני (1988).

- גלמ"ז יום העצמאות ה- 40 - סמל חיל המודיעין.

- יום הזכרון לזכר מערכות ישראל (1991) - המרכז ללימודים מיוחדים (CSS) להנצחת חללי קהילת המודיעין.

חותמות קשורות לנושא:

- 24.10.67 - 50 שנה למות הגבורה של שרה אהרנסון.

- 12.3.89 - תיירות בישראל (שני המרגלים).

- 30.6.91 - 75 שנה לניל.

יבדלו לחיים ארוכים וטובים, גם הנשיא חיים הרצוג יכלל במסגרת זו (ראש אמ"ן פעמיים), יו"ר הכנסת לשעבר שלמה הלל (מראשי המחתרת בעיראק) ויצחק שמיר (כראש המוסד באירופה). יצחק שמיר יכלל כמובן גם באוסף של לוחמי חופש כמנהיג הלח"י.

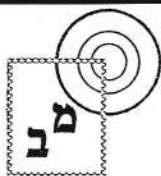
יש להדגיש כי אוספים אלו הינם קשים מאוד להקמה (ובמיוחד ריגול): הם דורשים ידע רחב מאוד בנושא הנדון וקשה לאסוף מידע על האישים הכלולים (לדוגמא: ראלף באנץ' - המתווך בשיחות רודוס 1949 וחתן פרס נובל לשלום, שירת בשרותים החשאיים האמריקאיים במלח"ע השנייה).

■ **מנחם לדור**

STAMPS CENTER

T.A. 94 ALLENBY RD.
(BASEMENT)

P.O.B. 4444

מרכז הבולים ת"א

אלנבי 94 (במרתף)

ת.ד. 4444

טל: 03-5605755

SUN-THU 9-19 א-ה
FRI 9-15 ו

* קניה ומכירה של בולים, מעטפות, מטבעות
שטרות וטלכרט מהארץ ומחו"ל. מסודרים
עפ"י מדינות ונושאים

* דפי מזכרת ואביזרי בולאות.

* נדירות מן התקופה העותומנית, תקופת המנדט,
תקופת המעבר, פרטי יודאיקה.

STAMPS & COVERS (by Nations & Thematics), COINS & BANKNOTES
STAMP ACCESSORIES, SOUVENIR LEAFS, TELECARDS ETC.

ד"ר ואלך מכירות פומביות

Dr. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

קניה, מכירה

והערכת בולים מקצועית

בולים, מעטפות, מטבעות, יודאיקה.
קהל קונים ומוכרים מחמש יבשות.

קרדיט בינלאומי במכירת
אוספים מהנדירים בתחום.

צלצל ונגיע אליך!

דרך יבנה 17, רחובות ת.ד. 1414 רחובות
טל. 08-467274, 08-461010, 08-464946 פקס.

**לצורך השלמת התצוגה
בביתן הדואר והבולאות**

דרוש חומר המתעד את הפעילות
הדוארית בארץ ישראל
בתקופות הבאות:
השלטון התורכי, המנדט הבריטי,
ומדינת ישראל.
הפריטים הבאים יתקבלו בברכה:
תצלומים, סרטים, תעודות
ומסמכים, חותמות, מדי דוורים,
תיבות דואר וכל חומר אחר
הנוגע בנושא.

**נא לפנות למוזיאון ארץ ישראל
טלפון: 03-6415244**

הנפקת פברואר:

בגין ז"ל, בהאיים, ציפורים וטבע

שבעה בולים חדשים הונפקו בישראל ב- 16 בפברואר 1993. הבולים שהונפקו הם לזכר ראש ממשלת ישראל לשעבר, מנחם בגין ז"ל. לציון הדת הבהאית שמרכזה בעכו וחזיפה. שני בולים מן המניין בסידרת ציפורי שיר ושלוש טבע בנושא שמורות טבע בישראל.

מנחם בגין ז"ל

בבול, בעיצובו של אד ואן אויין, מופיע דיוקנו של מנחם בגין ז"ל, ראש הממשלה הששי של מדינת ישראל.

הבול מציין את הערכת מדינת ישראל למי שהיה מהמנהיגים הדגולים של העם היהודי בדור

השוואה והגבורה, והמאבק לעצמאות, ומי שיזכר באופן מיוחד כאישיות שחתמה על הסכם שלום ראשון בין ישראל למדינה ערבית - מצרים - במאוס 1979.

בגין נולד ב- 1913 בבריסק והקדיש את כל חייו לעצמאות עם ישראל. כל זאת, ברוחו של מורו ורבו, זאב ז'בוטינסקי. מנחם בגין ז"ל נפטר במאוס 1992 ונטמן בהר הזיתים בירושלים, סמוך לקבריהם של הרוגי המלכות.

הבהאיים

הבול, בעיצוב רונית סלומון, מראה את בניין המנהלה הבין-לאומית של הבהאיים הנמצא בתוך גינות מרהיבות. הדת הבהאית נוסדה ב- 1844 בפרס. לאחר שמייסדה, בהא-אללה, גורש למושבת

האסירים העותומאנית בעכו, הפך אזור חיפה-עכו למרכז דת זו. הדת הבהאית היא דת עצמאית ואמונתה המרכזית היא שהאנושות היא עם אחד. הדת מאמינה בשוויון המינים, הרמוניה חיונית של מדע ודת, צדק כלכלי והקמת ממשלת עולם.

שמורות טבע

בבולים אלה, בעיצוב אליעזר ויסהוף, נראים:

• **שמורת חוף דור הבונים:** נמצאת לחופו של הים התיכון בקטע שאורכו 4.5 ק"מ, והוא מהמפורצים, המעניינים והיפים ביותר בישראל.

• **שמורת נחל עמוד:** אורכו של נחל עמוד הוא כ- 25 ק"מ. תחילתו בפסגות המרכזיות של הר מירון וסופו סמוך לאגם כנרת. ערוצו מאופיין בקטעי קניון ובעמוד

סלע מבודד שגובהו 30 מ' בערך. עמוד זה הוא שהקנה לנחל את שמו.

• **שמורת נחל עיון:** נמצאת ממזרח למטולה. לב השמורה הוא קטע קניוני יפה ובו ארבעה מפלי מים. הנחל זורם מעמק עיון שבלבנון אל עמק החולה.

ציפורי שיר - בולים מן המניין

ציפורי השיר מונות יותר מ- 5000 מינים. בהנפקת פברואר מופיעות הצופית וסלעית הקיץ. הבולים עוצבו בידי ג'יימס סמית.

הצופית היא ציפור קטנה שאורך גופה כ- 10 ס"מ ומשקלה 8 גרם. היא נוהגת לינוק צוף - ומכאן שמה. הצופית דוגרת עד שלוש פעמים בשנה וניתן לצפות בה בכל איזורי הארץ.

סלעית הקיץ היא ציפור קטנה, אחת מ- 11 מינים שונים של סלעיות הנראות בישראל. שמה של סלעית הקיץ בא לה בשל התנהגותה:

לרוב אפשר לראותה בתקופת הקיץ עומדת על סלע או על הקרקע, בגופים פתוחים. הסלעית ניזונה מחרקים, היא מקוננת בחורים בקרקע ושירתה מזכירה סלסול צרחני.

■ אבי שלומי

בולים חדשים: נוער וקשישים, ספורט ומלחמה

האו"ם נותן כבוד לקשישים, סן מארינו דואגת לצעירים, פינלנד חוגגת מאה שנה לבולאות, שוויץ מציגה נופים, הולנד מנפיקה בולים לכבוד חתני פרס נובל ובזמביה נזכרו, סוף סוף, באולימפיאדת ברצלונה. ומה אומר לכם השם הבא: וואן דמבגסרי סרי סומדהנקרה מאהה נאייאקי תירו?

"חזיקנה בכבוד" בבולי האו"ם

ישירה ליודאיקה. הבול בא לציין את יובל אגודת-הבולאים המקומית ומראה מכתב שנשלח בשעתו ממכסיקו אל ריינהולד גף. הנמען היה יהודי שנמלט מגרמניה הנאצית, השתקע בפורט-אוף-ספיין ולימים היה לסוחר בולים ומייסד אגודת האספנים. גף נפטר בשנות השישים בהמבורג, לשם חזר לטיפול רפואי.

הבולאות בפינלנד בת מאה

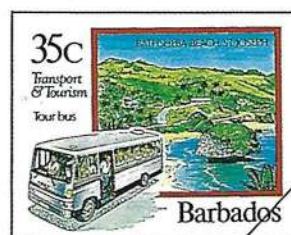
הבולאות המאורגנת בטרנייד היא רק בת חמישים, אך בפינלנד היא כבר בת מאה וזו "סיבה למסיבה". ב-6 במאי יופיע שם בול לנושא זה. עוד מבשרת הלסינקי לשנה זו שני בולי אומנות, שהכנסתם קודש ל"קרן הבולאות" ("פרו

פילטליה") וכן קונטרסים של בולי-עתודה, צפורים, פרחים ובעלי-חיים וכן שני בולים ומלאת 75 שנה לצבא הפיני ובול למלאת 700

האליפות העולמית לדיג בחכה במים מתוקים; האליפות ה-5 של המדינות הקטנות, שתחיקים בסוף מאי במלטה. אגב, מדינות קטנות: ברבדוס האכאטית שבים הקאריבי הוציאה ארבעה בולי תיירות באי ואליו: ג'יפ ("מיני-מוק") לסיורים פרטיים מקומיים, אוטובוס לטיולים קבוצתיים, מטוס "מק-דונל דאגלס" של חברת התעופה של איי הודו המערבית, שתפוסתו 126

נוסעים וספינת נוסעים וספינת סיורים מודרנית מדגם "קרנבל פאנשיפ פסטיבל", מן הדגם הפוקד את האיים באיזור עם 1400 תיירים על סיפונה. כלי התחבורה מתוארים על רקע נופים מקומיים ומעניין, כי האוטובוס חונה באתר המכונה "חוף בת-שבע"!

(ש.ש) דואר האומות המאוחדות נזכר בסיסמה "והדרת פני זקן" וזיכה אותנו זה עתה בששה בולים המוקדשים לנושא "חזיקנה בכבוד". העילה להנפקה היא מלאת עשר שנים ל"אמנת וורנה", שאמורה להתמודד עם ריבוי

ברבדוס חושבת על חתיירות גם בבוליה

האזרחים הבאים בימים באוכלוסיות המדינות המפותחות. הציורים של הגרפיקאי האמריקני ק.מ. דודש מבליטים את חשיבות שילוב הקשישים בחיים הקהילתיים, תזונתם הנכונה, טיפולם הסייעודי ושיבוצם החברתי.

לצעירים דווקא דואגת סן-מארינו,

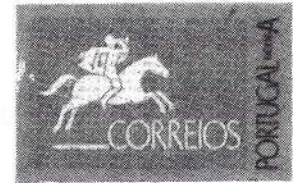

בולי הספורט של סן-מארינו

ואם הגענו לאיי-האנטילים, כדאי להזכיר בהזדמנות זו, כי בטרנייד וטואגו הופיע בול בערך נקוב של 2.25 דולר, שיש לו שייכות

שהנפיקה שלושה בולי ספורט לאירועים שיתקיימו השנה: שני עריכים למשחקים האולימפיים של הנוער האירופי, שייערכו אחת לשנתיים, גם בקיץ וגם בחורף, לפי יוזמה חדשה של הוועד האולימפי האירופי, ובול אחד לרגל אליפות תלמידי התיכון מאיטליה וסן-מארינו, שייערכו מדי שנה. בכך לא הסתיימה המודעות האתלטית של

הרפובליקה הננסית, כי באותו מועד הופיעו גם בולים לכבוד: המשחקים הים-תיכוניים, שייערכו בפעם ה-12 ברוסיליון שבצרפת;

בול פורטוגלי עם "לוגו" חדש לדואר

בולי עתודה חדשים, ללא ערך נקוב, הנפיקה גם פורטוגל, לשימוש בפנים הארץ בלבד על מכתבים עד 20 גרם. נא לשים לב, כי בולים אלה הם הראשונים שעליהם מתנוסס ה"לוגו" החדש של הדואר הפורטוגלי.

חידוש מעניין אחר מגיע אלינו משווייץ, אף הוא על בולים לשימוש בפנים הארץ, אך עם ערך נקוב (מה שמוצדק לאור יציבות הפרנק השווייצרי): בול בן 60 סנט המציג נוף אגם טאני ובול המבליט אות גדולה "A" הם הראשונים בתולדות הדואר בעולם, שמכילים צופן (ראה הקיוקו בצד ימין) שניתן לקריאה ע"י חיישנים אופטיים, מה שמחיש מאוד את קריאת העריך ע"י הסוקרים של מכוונת המיון החדשות. הבול בן 60 סנט הונפק גם בקונטרס בן עשרה בולים הנמכר ב-6 פרנקים.

האספן מיצ'ר רץ כמו קלינטון...

האם נתתם דעתכם על האפשרות לרכז אוסף בנושא "בולאים על בולים"? לאט לאט מתחיל להצטבר מניין נאה, שאפשר לפתוח בו במלכי אנגליה, לשלב בו את הנשיא פרנקלין ד. רוזבלט, לתת בו מקום של כבוד למלחין רוברט שטולץ ולמומחים גדולים כמו דיאנה ומשפחת בולאפי האיטלקים ועוד. התוספת האחרונה לנושא באה אלינו מקנדה, שהנפיקה בול לזיכרו של רולנד מיצ'ר (1900-91), מי שהיה המושל הכללי משנת 1967. הוא היה הראשון שקיבל מידי המלכה אליזבת את עיטור "מיסדר קנדה", שהוא אות ההצטיינות הגבוה ביותר במדינה הצפון אמריקנית הענקית. אגב, מיצ'ר לא היה יושב-קרנות, ש"דגר" על אלבומיו, כי אם משוגע לכושר גופני. האינדיאנים במחוז אלברטה שבו נולד כינוהו "איילה שלוחה", משום שאהב לרוץ ממש כמו הנשיא קלינטון... מאוטאווה גם

מוסרים לנו, כי סידרת המלחמה העולמית השניה תימשך עד 1995, כשיצוין יובל השלום. התוספת האחרונה לסידרה הוקדשה לאירועי שנת 1942: הפשיטה על דייאפ (שבה נהרגו 900 קנדים ונפלו 1900 בשבי הגרמני); הכתבים הצבאיים הקנדיים המצטיינים; הצוללות הנאציות שתקפו את הספנות במים הטריטוריאליים; הקמת יחידות ההגנה בניו-פאונדלנד.

המלחמה העולמית השניה תתפוס מקום גם בחולנד: ב-5 במאי יופיעו שם שני בולים (צמודים בגליון) בנושא ראדי-אורנייה,

את "סנטה קלאוס" הברזילאי צייר דניאל אזולאי

שהיתה תחנת השידור המחתרנית האנטי-נאצית. השנה כבר הופיעו בארצות השפלה בולים לכבוד יצרני הרכב וסוחריו, מכונות ואופניים (איך אפשר בהולנד בלי אופניים?!), בולי ברכות ובולים לכבוד 200 שנה לחיל התותחנים הרכוב, ל-100 שנות שרותי העזרה הראשונה ולמלאת 75 שנה לפקולטה החקלאית במאנחין. במרוצת השנה צפויות הנפקות למלאת 150 שנה ללשכת הנוטריונים; לכבוד אולימפיאדת הנוער האירופית השניה (שתתקיים בהולנד); לכבוד חתני פרס נובל ההולנדיים וואן-דר-וואלס, איינסהופן ואייקמן ועוד סדרות מסורתיות.

שכנתנו מדרום נוהגת לחגוג מדי שנה את יום הדואר. בינואר הופיעו במצרים לציון האירוע שלושה בולים בגליונית אחת המציגים שלושה פרעונים מן השושלת ה-12 וה-13

של הממלכה האמצעית.

נמיביה, הממשיכה להפיץ את בוליה בעזרת דרום אפריקה, פתחה את השנה האזרחית החדשה בארבעה בולי "בעלי-חיים מאוימים" ותמשיך אותה בגידול בקר משובח, נופים, כפר הנוער של ארגון "ס.א.ו.ס" ופרפרים, הרבה פרפרים.

ה"ישראלי" של ברזיל

אל שורות מעצבי הבולים של ברזיל הצטרף שם, שמצלצל כמעט "ישראלי": דניאל אזולאי. הוא צייר דווקא נושא לא יהודי. את בול המועדים לחג המולד של 1992 עם "סנטה קלאוס" במרכזו. שמו של הצייר מתנוסס בזווית השמאלית התחתונה של הבול. אזולאי עיצב גם את חותמת היום הראשון ומעטפת יום ההופעה של הבול ללא ערך נקוב.

ונסיים הפעם בכמה וכמה פריטים העשויים לעניין את האספנים התימאטיים: זמביה נזכרה קצת באיחור, שהייתה אשתקד אוליפיאדה בברצלונה וקפצה על העגלה עם סידרה בת ארבעה בולים. איזו זריזות! מה שמזכיר לנו, כי באיי וואנואטו הופיעו ארבעה בולים פלוס גליון מזכרת מוקדשים לצבים... והנושא הנצחי של "המרד על הבאנוטי" חזר אלינו ב"גדול" (3 דולר) בשלושה בולים מרשימים, שהונפקו, לא פחות ולא יותר, למלאת 175 שנה למותו של הקברניט וויליאם בלי, ב"אתר ההתרחשות" איי פיתקרן. ולקינוח

בול יובל אגודת הבולאים בטרניידד. המייסד היה יהודי

גוזמת השנה החדשה (או חידתה): סרי-לנקה כיבדה בבול את (מי מכיר, מי יודע?): וואן דמבנסרי סרי סומדחנקרה מאחה נאייאקי תירו. וכל זה שם של איש אחד... כיתבו לנו אם שמעתם עליו אי-פעם! ■

זיופים בבולי יפאן הראשונים

זיופי הבולים ביפאן התנהלו באופן גלוי. המתעניינים בבולי ארץ השמש העולה מכירים היטב זייפנים ידועים כמו קוטארו וודה, הירושי וקמיגטה. יגאל נתנאל סוקר במאמרו סוגים ושיטות לזיופים בבולי יפאן - נושא שאינו נעדר מכל מחקר רציני על בולי ארץ זו

בכמה סימנים, שהיו שונים מאלה, שהופיעו על בולים אמיתיים, חוסר בפרטים שמופיעים בבולים האמיתיים. וסימון בהברות שלא קיימות בבולים אמיתיים.
4. הכריונטמה, סמל המלכות היפני, המופיעה במרבית הבולים הינה בעלת 14, 15, 17 צלעות במקום 16.
5. קליגרפיה שונה של הכיתוב.

סימני זיוף על בולים

מספר זייפני בולים פעלו בשוק, מרביתם ביפן. מבין הזייפנים היפאנים, המפורסם והפעיל ביותר היה קוטארו וודה. קוטארו וודה החל לסחור בבולים בשנת 1885 ובוליו המזוייפים למרבית הזיופים הקיימים בעולם, וידוע כי סוחרים רבים פנו אליו, כדי שישלח להם בולים. המעניין הוא, שהזיפן הנ"ל לא הסתיר את העובדה, שהוא מוכר חיקויי בולים ואף טרח לסמנם כחיקוי.

קוטארו וודה יצר הרבה גלופות ומאחר ואלה נשחקו מהר, נוצרו סוגים רבים של אותם בולים מזוייפים משל אותו זיפן. ואמנם, נערכו מחקרים שונים על הגלופות המזוייפות של קוטארו וודה והאגודה של אספני יפן בארה"ב אף פירסמה חוברת עם פרוט הגלופות והשוואה ביחס לבולים אמיתיים.

המאפיינים של זיופי קוטארו וודה:

1. לוחות עם סימון סנקו או מוזו.
2. לוחות ללא הסימון הנ"ל.
3. לוחות עם קו עמוק יותר בתהליך ההדפסה.

זייפנים נוספים בשוק היפני היו: הירושי מהעיר קובה, שזיופיו נדירים מאוד ונעשו בכמות קטנה ביותר על אותה גלופה, אם כי

את הזיופים אפשר לחלק למספר מאפיינים:

1. בולים בלתי חתומים מזוייפים.
2. בולים חתומים - בהם החותמת והבול מזוייפים.
3. בולים אמיתיים חתומים בחותמת מזוייפת.
4. מעטפות מבויללות בבולים אמיתיים וחותמות בחותמות מזוייפות.
5. מעטפות מבויללות בבולים ובחותמות מזוייפות.
6. מעטפות, שהבולים האמיתיים חוסרו מהן, בויללו שוב ונחתמו בחותמות מזוייפות.
7. כלילים שהוחתמו בחותמות מזוייפות.

זיופי בולים

מאחר והזיופים היו חובבניים, הם ניתנים לאיבחון בקלות ע"י אספנים לפי האפיונים הבאים:

1. למרבית הבולים חוספו בדרך כלל "הברות חרוטות" בשפה היפנית כדלקמן:

SANKO - התייחסות (REFERENCE)

参考

MOZO - חיקוי (IMITATION)

模造

MIHON - דוגמא (SPECIMEN)

見本

התוספת של הברות אלה היו תמיד באותו צבע של הבול ובד"כ הייתה חרוטות ומוסתרות ע"י חותמות מזוייפות. הימצאות של אותיות אלה בבולים מאפשרת לנו זיהוי מוחלט של הבול המזוייף.

2. מרבית הזיופים היו ע"י הדפס רכב ולא ע"י הדפסת חריטה.
3. בולים מזוייפים נבדלו מבולים אמיתיים

יפן החלה להנפיק בולים בשנת 1871, וסדרת הבולים הראשונה נקראת סדרת "הבולים החרוטים ביד" "HAND ENGRAVED STAMPS" והיא מורכבת מסדרות משנה:

1. בולי הדרגון.
2. בולי פריחת הדובדבן.
3. בולי ציפורים.
4. הדפסה שניה של בולי פריחת הדובדבן בצבעים שונים.

סדרה זו הופיעה בין השנים 1871-1876 סדרת הבולים השניה הינה סדרת בולי הקובאן KOBAN SERIES - והיא הופיעה בין השנים 1876 - 1892

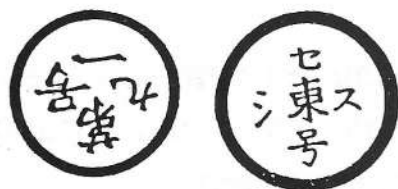
בעבר העדיפו אספנים בולים שהיה להם שמוש דוארי (היינו בולים חתומים) ובולים בלתי חתומים לא היו מבוקשים, שכן הגישה היתה שבול בעל ערך הינו בול חתום שהיה בשימוש.

עם גבור התעניינות העולם ביפן והגידול במספר האספנים שחפשו בולי יפאן להשלמת האוסף שלהם, פנו סוחרים הבולים ליפן על מנת לרכוש בולים חתומים. היות והדרישה היתה גדולה מהכמות שהיתה קיימת בשוק, החלו "יזמים" מקומיים ביפן בזיוף בולים ובעיקר חותמות על מנת לספק את דרישות השוק.

למזלנו, הזייפנים המקצועיים לא התעסקו עם בולי יפן מאחר זה לא היה רווחי ולכן מרבית הזיופים של בולי יפן הינם פרימיטיביים ויוצרו בכמויות גדולות, בעיקר כמזכרות לתיירים. הזייפנים היפנים ניצלו את העובדה שהכתב היפני אינו מובן לאספנים בארצות מחוץ ליפאן ומכרו פריטים מזוייפים לכל דורש.

ואמנם עם מעט ידע בולאי אפשר לזהות את הבולים והחותמות המזוייפים.

3. חותמות הקיבאן: חותמות הכוללות הברות ומספרים של המקום. הזיפן העתיק את החותמות הללו אך שינה פרטים כך שהחותמות לא התאימו למקום המצויין.

חותמות מזויפות בשימוש על בולים מזויפים

חותמות מזויפות בשימוש על בולים אמיתיים

הזיופים בבולי יפן, כפי שניתן לראות, הינם מרתקים ומעניינים וכל מחקר בולאי של בולי יפן לא יוכל להיות מושלם בלי הכרת הזיופים השונים. ישנם אספנים, שמתמחים גם במחקר בולאי של הזיופים עצמם וידוע לי על אספן בארה"ב, שנוהג לאסוף בולים אלו לצורך מחקר ושחזור הגלופות השונות. בולים אמיתיים של יפן אינם בהישג יד, והיה, אם יבוא אספן או סוחר ויצג חבילה של בולי יפן בערכים שונים, תתומים, סביר להניח, שכולם מזויפים וקיים סיכוי קלוש מאוד, שיימצא בתוכם אפילו בול אחד אמיתי.

■ יגאל נתנאל

בביבליוגרפיה:

מדריך לבולי פריחת הדובדבן - מילטון מונטגומרי

זיופים וחיקוי בבולי יפן - מצלר וטילור

זיופי וודה בבולי פריחת הדובדבן - טילור ומונטגומרי

מעטפה מסוג HAND MADE COVER עם בולים אמיתיים וחותמת מזויפת

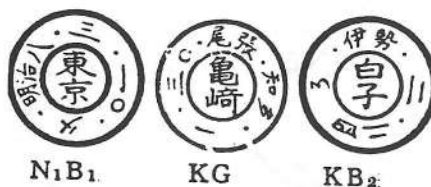
חותמות מזויפות ידועות:

1. חותמת טוקיו 1,2,3,4,5,6

לחותמת אמיתית בעלת המעגל הכפול יש מספר רב של אלמנטים: שם, מקום, תאריך וזמן. במקרה זה הזיפן "עשה לו חיים קלים". הוא מילא את החלל בין המעגלים במספרים מאחד עד שש וזה רק מוכיח, שהזיפן חשב, שאם אין יודעים לקרוא יפנית, לא יבחינו בזיוף.

חותמת מזויפת טוקיו 1,2,3,4,5,6

חותמת אמיתית

2. חותמות השעם היו בד"כ גדולות יותר מהמקובל.

← בול וחותמת טוקיו מזויפת

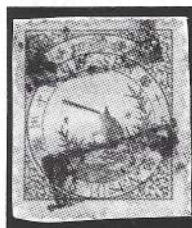

→ בול אמיתי וחותמת אמיתית

לא ברור באופן מוחלט אם הייתה גלופה אחת, עליה נעשו כל ההדפסות, או שלוש גלופות. הירושי פעל בשנת 1894 מהעיר קובה. זיפן נוסף היה קמיגטה, מוכר ספרים מהעיר סוקיו, שהחל עם זיוף בולים ומאוחר יותר מכר את הבולים המזויפים של וודה. חריג בין הזיפנים היו האחים שפירו מהמבורג גרמניה. הם היו הזיפנים היחידים מחוץ ליפן, וזיופיהם אובחנו ע"י ציור גרוע וליטוגרפיה מטושטשת. בוליהם המזויפים הופיעו לראשונה ב-1875.

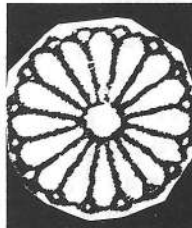
האות "קח" לא קיימת על בול זה

סנקו

בול קובאן עם סנקו וחותמת מזויפת

חצרית- סמל בית המלוכה

חותמות מזויפות

מרבית החותמות נעשו מחומרים נקבוביים, שנהרסו במהירות והוחלפו ע"י חותמות חדשות ולכן נוצרו הרבה סוגי חותמות שלא דמו בדיוק לקודמיהם.

החותמות מופיעות בעיקר בבולים ומעטפות הנקראות "HAND COVERS". המעטפות המזויפות נעשו כדי לרמות אספנים שלא יודעים לקרוא את השפה היפנית. בדרכי אין חותמת או סימן דוארי, שמראה את מסלולה של המעטפה ואין חותמת הגעה כפי שנהוג בדואר.

אין מנעו העברת מחלות במכתבים

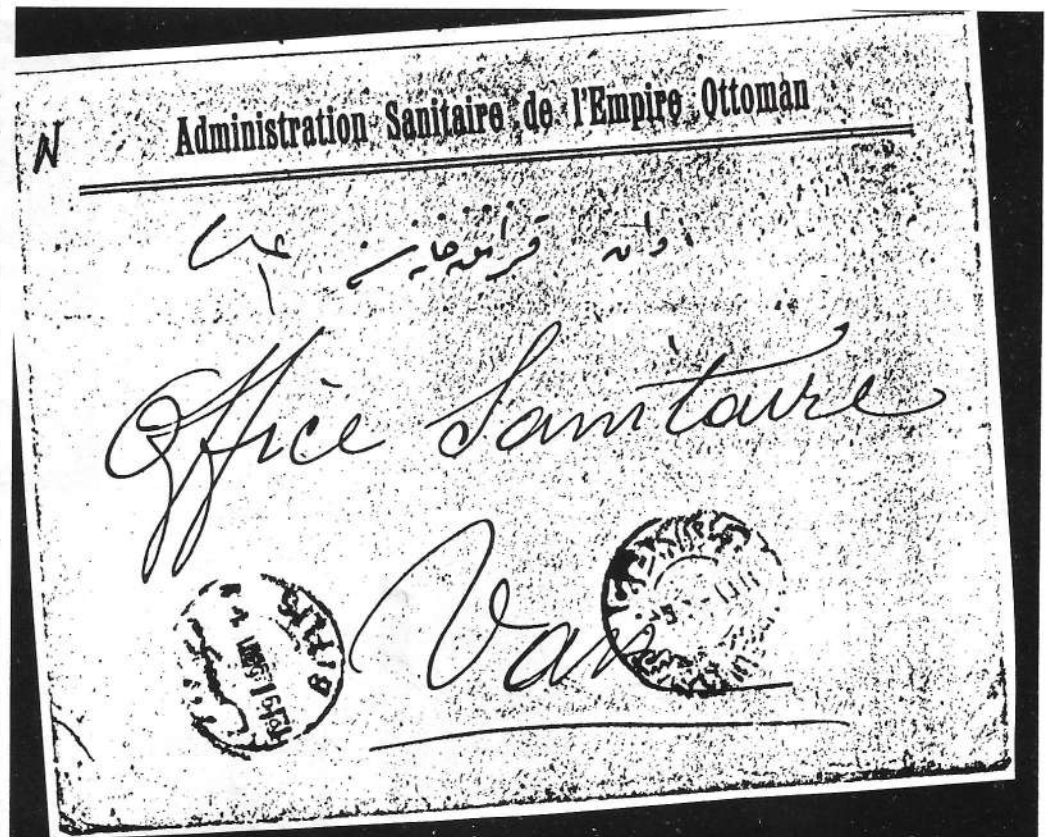
במאמר הבא סוקר ד"ר עמנואל אילן את נושאי מכתבי הדיזינפקציה מארץ ישראל על רקע העברתם בים התיכון. דרכי התקשורת והמסחר באזורנו היו גם דרכי התפשטות מחלות. משרדים מיוחדים לחיטוי דברי דואר פעלו בתקופה הנסקרת

בחיטוי דברי דואר לרוב מדינות אירופה. שיטות הדיזינפקציה הפשוטות של חיטוי החלק החיצוני של המכתב ואישור בכתב יד או בחותמת "NETTO DI FUORI ET SPORCO" ("נקי בחוץ ומלוכלך בפנים"), ע"י הכנסת המכתב לחומץ או לחומצה קרבולית, התפתחו ליותר מסובכות. ע"י מכשיר חד או סכין נקבו חורים או חתכים במעטפת המכתב ודרכם החדירו את חומרי הדיזינפקציה הנוזליים או הגזיים ועתה אישרו את החיטוי ע"י אישור "NETTO DI FUORI ET DI DENTRO" ("נקי בחוץ ובפנים"). בהרבה ארצות האישור היה במילה אחת "DISINFECTED" ("עבר חיטוי").

דרכי המסחר במאה שעברה עברו מהאימפריה העות'מנית ומצפון אפריקה לאירופה. לים התיכון היה תפקיד חשוב בהעברת הסחורות ודברי הדואר. דרכי המסחר והתקשורת היו גם דרכי התפשטות המגפות הגדולות. האימפריה העות'מנית, כדי להגן על עצמה וגם למנוע העברת המחלות לאירופה פתחה רשת של "משרדים סניטריים" "OFFICE SANITAIRE" בכל הנמלים והערים בגבולות האימפריה ובפנים הארץ על מנת להגן על בריאות הציבור. משרדים אלה היו כפופים למרכז בקונסטנטינופול ודווחו לו על התפרצות או התפשטות של מחלה, על אמצעי הגנה שנקטו, על "הסגרים" (QUARANTINAE) שהיו עורכים וכמובן קבלו מהמרכז

על מנת למנוע העברת מחלות התחילו ברגזה (דלמציה) ב-1377 לרכז את כל האנשים שהגיעו לעיר מעיר או ממדינה בה שלטה מגפה, למקום מרוחק מהעיר והוחזקו שם 30 יום. בהמשך הוחלט להאריך את התקופה ל-40 יום (QUARANTA) ומזה QUARANTINA (בידוד). ב-1493 המליצה הועדה העליונה של בריאות הציבור בונציה, על חיטוי דברי הדואר שהגיעו מארצות בהן שררו מגפות. במאה ה-17 הוכנס השמוש

החל מהמאה ה-15 ועד המאה שלנו נהגו בעולם לחטא את דברי הדואר ולאשר זאת בכתב יד, בחותמות או במדבקות מיוחדות במלים "נוקה, נוקה בבושם, עבר עשון, או חוטא". הדבר נעשה על מנת להשמיד את גורמי המחלות הזיהומיות כגון: דבר, חולירה, אבעבועות שחורות, טיפוס וקדחת הצהובה. זמן רב לפני שתוארו הסיבות האינדיבידואליות של המחלות, הובן שהן מועברות מהסביבה לבן אדם או מבן אדם לזולתו, אבל לא היה ברור איך.

מכתב מהמרכז הסניטרי של האימפריה העות'מנית בקונסטנטינופול

הוראות ואמצעים לפעולה. המשרדים עצמם היו משמשים מקום קורנטינות לאנשים ובעלי חיים או שהם היו מארגנים הסגרים זמניים במקומות שונים. במשרדים אלה היו גם מחטאים את דברי הדואר ומאשרים את התהליך ע"י חותמת המשרד ושם המקום.

משרדי הסניטציה בגבולות האימפריה העות'מנית התקיימו באלבניה, בחוף האגאי, ביוגוסלביה, רומניה, הים השחור, ובים התיכון: בחלק המזרחי, קפריסין, יוון וברודוס. בחוף המזרחי של ים התיכון התקיימו שלושה משרדי סניטציה: בדמשק, בבירות וביפו. לפי הירש, הסתוריון מגפות העולם, ידועה היתה מחלת הדבר בארץ ישראל החל מהמאה הששית. לא פחות מ-13 התפרצויות המחלה תוארו בארץ בשנים בין 1773-1843.

סיר משה מונטיפיורי מתאר ביומניו על דבר בעכו ב-1827, ובירושלים, יפו ועזה ב-1839. הנרי גוינט הצרפתי כתב במכתב ב-1835 שהמנזר היווני בירושלים הוכנס להסגר בגלל דבר, במכתבו רואים חתכים (SLITS) להחדרת חמרי דיזינפקציה לפנים המכתב.

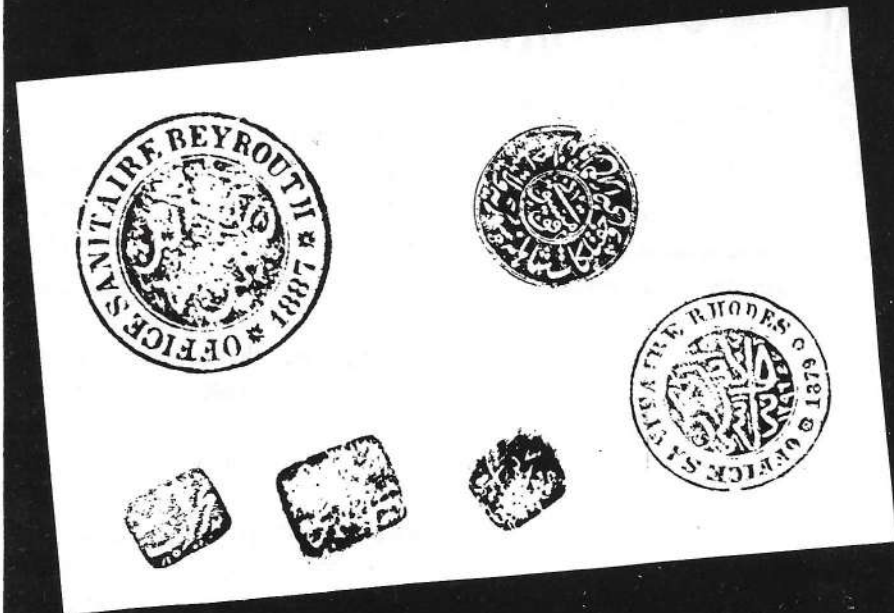
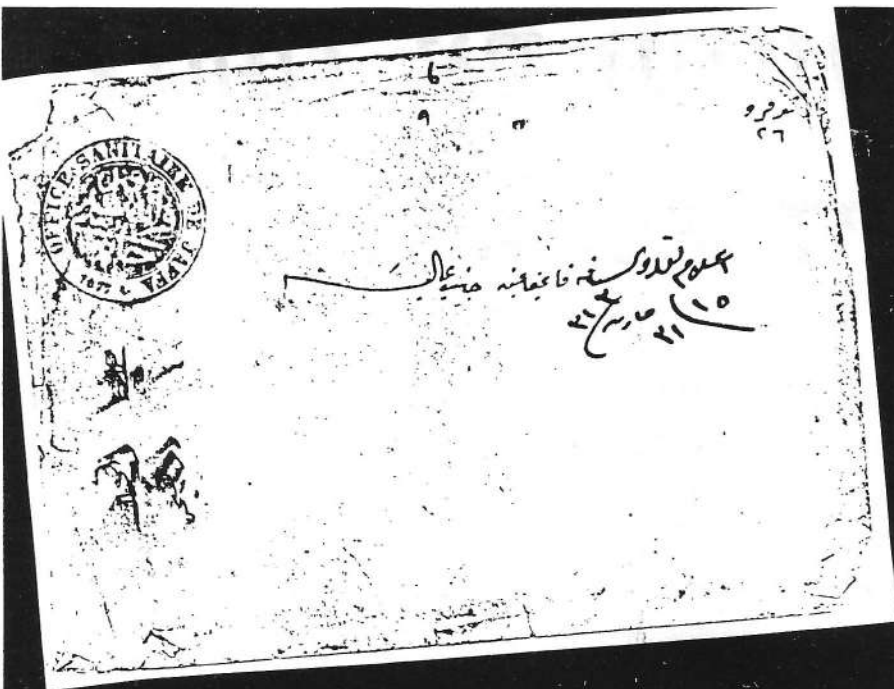
סיר משה מונטיפיורי מתאר ב-1865 את מגיפת החולירה בארץ ומזכיר את שיחתו עם דה סוזי רופא הלזר ביפו.

לפי רוסיני "האבא" של מכתבי דיזינפקציה, נוסד משרד הסניטציה ביפו ב-1832. היה על ידו לזרז וקורנטינה ובו גם חטאו דברי דואר שהיו מגיעים ארצה. המכתבים המיועדים לירושלים או שנשלחו לחו"ל מירושלים חוטאו במשרד ביפו.

ארצות אירופה מצדם חטאו את דברי הדואר שהגיעו מהאימפריה העות'מנית בלי להתחשב אם הם חוטאו קודם.

הנקודה הקצונית בים התיכון של הארצות ה'ת'ומנית היה האי רודוס, בו נמצאו שני משרדי בריאות שחטאו את הדואר: עות'מני, מכתב שעבר דיזינפקציה ברודוס וסומן בחותמת במשרד הסניטרי, 1879. מכתב שני

יצא למשרד הבריאות בנפולי וסומן בחותמת DEPUTAZIONE SNAITARIA DI RODI לאורך חופי ים התיכון הוקמו לזרטים ומשרדי בריאות שעסקו בפעולות האנטימגפתיות ובחיסוי דברי דואר. החשובים ביניהם היו במלטה, בליבורנו (איטליה) ובמרסיי (צרפת). כל מכתב שנשלח דרך או לאירופה וכל מכתב שנשלח לאימפריה העות'מנית מאירופה חוטא באחד ממשרדי הבריאות, אישור החיסוי ניתן ע"י החותמת המתאימה, החורים או החתכים במעטפת המכתב מקילים על זיהוי החיסוי. המכתב

למעלה: מכתב מהמשרד הסניטרי ביפו, 1877, למרכז הסניטרי בקונסטנטינופול. למטה: חותמות שהיו בשימוש על מכתבים שנשלחו מהמשרדים הסניטריים בבירות ובדמשק, 1885, וכן מרודוס, 1879, למרכז הסניטרי בקונסטנטינופול.

שחוטאו בארץ במאות הקודמות ושאישור החיסוי סומן בחותמת. המכתב היחיד הידוע הוא של המשרד הסניטרי ביפו, שבו היו מחטאים דברי דואר.

הדיזינפקציה של המכתבים שנשלחו מהארץ נעשתה במשרדי בריאות מחוץ לגבולות הארץ.

■ ד"ר עמנואל אילן

נשלח מהקונסוליה הצרפתית בעכו (ונחתם בחותמת של הקונסוליה) למשרד בריאות הציבור במרסיי, עבר דיזינפקציה בעיר זו, 1837, מראה 4 חתכים מאחנים האופייניים לזרז של מרסיי ואושר ע"י חותמת "PURIFIE A MARSEILLE" (נוקה במרסיי).

לסיכום נאמר שאין אנו מכירים דברי דואר

להפוך את תוויות המכונה מאויב לידיד !

ד"ר יוסף ואלך מציע לשנות את היחס כלפי תוויות המכונה והמחשב ולהפוך אותם לבולים
לכל דבר. הוא מכנה אותם "בולי העתיד"
ומפרט כיצד ניתן לפרוץ את הדרך לעידן החדש של הבולאות

ד. הפצת בול/תווית בערך נמוך ביותר –
0.05 ש"ח, או אפילו אגורה, שיופץ בעולם.
העלות תכוסה ע"י מכירות עתידיות.

ה. תוויות פרמה: התווית הנוכחית היא בצבע
סגול/ורוד חיוור ומשעמם ביותר. רצוי
לשנותה ולעצב תוויות מרשימות יותר.

ו. תוויות מס"ד: התוויות לא חייבות להיות
בצבע אחיד ומשעמם. ניתן לעצב אותן כבול
או בקרוב לכך. כמו כן רצוי להחליף עיצוב
התווית פעם בשנה או במספר שנים.

במידה ורעיון אחד או יותר יתקבלו, יש
להקפיד על מספר דברים:

1. הנפקת תוויות לארוע/מועד תהיה מוגבלת
בזמן. כמו בבולים, יש להפסיק מכירתן לאחר
זמן קצוב ולא להשתמש בהן שוב בעתיד.

2. הצטיידות מספקת במכונות קלוסנדורף (או
אחרות) רזרביות כדי להימנע ממצב שבו ישנו
ביקוש אך אין מכונות להספקת הבולים!

3. סעיף אחרון: במידה ותהיה הצלחה לנושא,
לא לשחוט התרנגולת שמטילה ביצי זהב –
כלומר, לא להרבות בהנפקות.

לסיכום, ישראל יכולה להיות החלוצה ופורצת
הדרך בפיתוח ובשיווק הצד הבולאי – פילטלי
של בולי/תוויות העתיד, אשר ברור שיחליפו
יותר ויותר את הבולים כפי שהם מוכרים לנו
כיום.

■ ד"ר יוסף ואלך

תווית בול אמריקאית

בהמשך לרעיון שהעליתי בכנס התאחדות
הבולאים, ברצוני להמשיך ולהרחיב את
היריעה בנושא תוויות בולי דואר. כפי
שצינתי, הבולאות החלה ב-1840 בבול הפני
השחור שהיה פשוט בעיצובו, והפכה לענף בעל
צבע, צורה ותוכן מעבר לשימוש היומיומי
הרגיל.

יש צורך לשנות את ההתייחסות לתוויות
המכונה/מחשב ולהפכן מאויב לידיד, בבחינת
IF YOU CAN'T BEAT THEM - JOIN
THEM, וזאת ע"י רתימת בול העתיד
לענייננו בהפיכתו לבול לכל דבר! רעיון זה כבר
בוצע על ידי השרות הבולאי בצורה מוצלחת
בהוצאת בול קלוסנדורף בעיצוב ובצבע
יפהיים לחג המולד 1992.

להלן מספר הצעות נוספות:

א. עיצוב בולי קלוסנדורף לארועים שונים:
לתקופת ראש השנה "לשנה טובה", "חנוכה
שמח", לרגל יום העצמאות, ליום הבולאות
וכו'.

ב. תחרות בין מעצבי בולים לעיצוב בולי
קלוסנדורף, פרמה או מס"ד (מיכון סניפי
דואר).

ג. מכונות קלוסנדורף – זוג או שלישית
בולים: עיצוב שלושה (או מספר אחר) בולים
בשורה (SE-TENANT), ז"א גליל של 2000
תוויות יהיה מחולק לזוגות או שלשות
בעיצוב שונה, כאשר המכונה פולטת אותם
בסדר: א-ב-ג-א-ב-ג...
כיוון שהמכונה פולטת אותם בנפרד ניתן

בול קלוסנדורף שהונפק בחנוכה

ליצור רעיון שיווקי שהשירות הבולאי יספק
"שלישיה" מחוברת – לא חתומה או אפילו על
מעטפת יום ראשון.

הדרכה: שמירה ואיסוף

מרביות מדי לאו דווקא מועילות שכן הן צרות והבולים עלולים ליפול מתוכן. 9 שורות מספיקות בהחלט. באלבומים אלו יש להשתמש בעטיפות הפלסטיק שכן לא רצוי שהבול חתום יהיה מונח על קרטון ובלתי מוגן.

ב. לצורכי אוסף לפי נושאים קיים שימוש בדפי משבצת או דפי נייר חלקים המאפשר כיתוב להסברים לכל בול לפי טעם, אופי או לפי חוקי תצוגה בתערוכה. הבול מתחבר לדפים אלו בעזרת עטיפות פלסטיק מיוחדות הנגזרות לפי גודל הבול ומודבקות על דפים אלו בדיוק מירבי והבול מוכנס לתוכן.

המלצתנו, כאמור, היא לרכוש נייר נטול חומצה מחברות שעומדות בסטנדרטים גבוהים הנהוגים בחו"ל.

ג. האלבומים היקרים ביותר ולאו דווקא הטובים ביותר הם האלבומים שלהם דפים עם תמונות הבולים (באספנות לפי ארץ). אלבומים אלו עלותם גבוהה ביותר שכן האספן משלם עבור הגלופות המיוצרות לשם יצירת צילומי הבולים והעבודה הרבה הכרוכה בכך. נוצר פה למעשה קטלוג לבולי אותה ארץ שהופק לאלבום עם הוספת עטיפות הפלסטיק השקופות המוצמדות אליו, מדובר בהשקעה התחלתית גבוהה בהתאם לארץ. עלות ראשונית כ- 500-600 ש"ח. בנוסף, בכל שנה עלות התוספת השנתית כ- 30-40 ש"ח.

ד. האלבום הוא האלבום המורכב מדפים העשויים פלסטיק, גם השורות וגם התחתית. הדפים נטולי חומרי מרכז עטופות הגנה. קיימים בשורות שונות מ- 8-1 שורות לפי הצורך. כל אחד בוחר את השורות הדרושות לו. הדפים מסווגים בקלסר היכול להכיל עד 40 דף וניתנים להזזה ושינוי לפי הצורך.

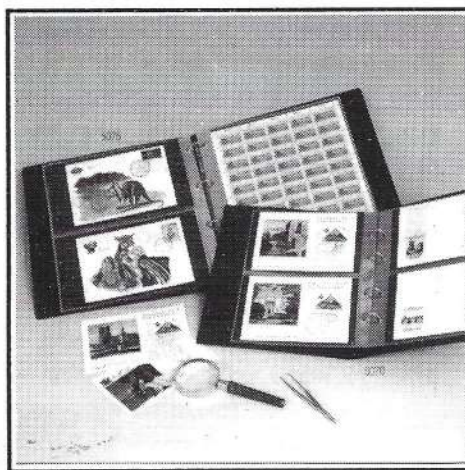
שמירת מעטפות

שמירת מעטפות פחות בעייתית בהיות הבול מודבק למעטפה. בשוק מצויים אלבומים תוצרת חוץ ותוצרת הארץ. האחרונים מספיקים בהחלט לשימוש ושימור המעטפות.

אלבום כזה ב- 7 שנים, תלוי בתנאים הכלליים בדירה ובמקומו על המפה (הערים היבשות יותר כמו ירושלים כמובן משפרות את המצב). בכל אופן לא להמתין עד שאלבום יקבל ריח מעופש כי אז עלול להיות מאוחר מדי.

8 לבולים בלתי חתומים חייבים להשתמש בעטיפות הפלסטיק המיועדות להגנה על הדבק מחשש התפתחות פטריה (ידוע יותר כ"חלודה").

בחירת אלבום והאפשרויות הקיימות

בבואך לרכוש אלבום הבהר לעצמך מה אתה אוסף: בולים חתומים, בלתי חתומים, מעטפות וכו'...

סוגי אלבומים קיימים:

א. אלבומי קרטון (נייר נטול חומצה) קיימים עם שורות פרגמנט על רקע לבן, שורות פלסטיק רקע שחור (קרטון שחור). על האלבום האחרון נראה השינון בברור וההנאה האסתטית בדרכי גדולה יותר לעומת שורות הפרגמנט שאינן שקופות לחלוטין. קיימים אלבומים עם דף הפרדה פרגמנט או דף הפרדה מפלסטיק שמייקר את האלבום. גימור מעולה של חיבורי הדפים לכריכה (עם ציר באלבומים שמעל 24 דף) ימנע התפרקות והתנתקות הדפים מהכריכה (לא כל החברות מקפידות על כל וחבל). לאלבומים אלו בדרכי מספר שורות אחיד 9-10 שורות בדף. שורות

ההמלצות שלהלן הן פרי נסיון של שנים שהצטבר מקשר עם אבזירי בולאות שונים ובהינתן אוספים שונים ממקומות שונים.

אספן המעוניין לשמור אל אוספו בצורה אופטימלית חייב לנקוט בכל הצעדים הדרושים על מנת שהאיסוף ישמר לטווח ארוך. לפני כעשרים שנה לא היתה קיימת מודעות מספקת ואבזירי הבולאות הטובים המיוצרים באירופה לא היו בהישג-יד. כיום, כשכל סוגי האבזירים מצויים בארץ, אין כל סיבה שהאוספים לא ישמרו במצב מעולה לאורך שנים.

להלן המלצות:

- 1 אין להחזיק אלבומים בשום מקרה בארון בגדים. התפתחות הפטריות בארון הבגדים גדולה יחסית וקיימת סכנה של פגיעה באלבומים ובבולים.
- 2 מצא את הפינה המוצלת וחקרירה ביותר בביתך לאחסון האלבומים, רצוי ארון ניטרלי. אם אפשרי לא בספריה.
- 3 אלבומים חייבים להיות מונחים במאונך כדי לא ליצור אפשרות של לחץ והדבקות בולים לאלבום.
- 4 אין להשתמש בכל תחליף משרדי (פלסטיקים למינהם שיוצרו למטרות משרדיות) פלסטיק שלא יוצר ע"י חברה המוכרת בעולם בייצור אבזירי בולאות עלול לגרום נזק בלתי הפיך לבולים ועלולה להיוצר בו לחות מזיקה.
- 5 למניעה מירבית של כניסת לחות ופגיעה בידיים רצוי ביותר לשמור את הבולים בעטיפות פלסטיק מיוחדות המיועדות להגנת הבולים. קיימות בשוק מספר חברות מחו"ל המייצרות עטיפות אלו באיכויות שונות (דקות או עבות יותר), והמחירים בהתאם. רוב העטיפות המצויות היום בארץ נאורות כאן וכתוצאה מכך זולות מהעטיפות הנאורות בחו"ל.
- 6 אלבומי בולים - רצוי לרכוש אלבומי בולים בחנויות המתמחות בבולים המציעות מגוון רחב של אבזירי בולאות לאוספים השונים ולמטרות השונות.
- 7 האלבום חייב להיות עשוי מנייר משובח נטול חומצה. אנו מאריכים את אורך חייו של

בולים רבים - נושא אחד

אנו פותחים בגליון זה בסידרת מאמרים על הבולאות התימאטית, כלומר איסוף בולים וחומר בולאי אחר בנושא אחד מוגדר. כיום, למעלה מ-90 אחוז מהאספנים הצעירים פונים לאיסוף תימאטי. ידעתם, למשל, שבול בגין שהונפק לאחרונה,

יכול להצטרף לשבעה נושאי איסוף לפחות?!

האגודה הישראלית לבולאות תימאטית ויש בה כבר כ-300 חברים האוספים מגוון של כ-100 נושאים שונים. האגודה מפרסמת בטאון דו-חודשי בן 24 עמודים ומקיימת מגוון פעולות נוספות. המעוניינים להצטרף לאגודה יכתבו אל מזכיר האגודה בת.ד. 3542 חיפה.

בולי חיות שניתן לצרף לאוסף "חיות", או כל חיה לתת-נושא מתאים

מאמר זה הינו הראשון בסדרה שלמה שבה נרחיב על כללי וכיווני האיסוף הבולאי התימאטי, איזה חומר ניתן וצריך לאסוף, היכן למצוא, מידע בולאי משלים (קטלוגים, מאמרים וכד'), כיצד לארגן את האוסף, כיצד להכין תצוגה (למתקדמים) וכו'. אנא כיתבו לנו על הנושאים המעניינים אתכם כדי שנוכל למקד את המאמרים הבאים להיבטים הרצויים.

■ **מנחם לדור**

והתומים), גליונות מזכרת, חותמות זכרון ואחרות, כלילים ועוד, בהמשך סדרת מאמרים זו נרחיב בנושא זה.

מקובל לחשוב שההשקעה הכספית הנדרשת בדרך-כלל בצורה זו של איסוף היא קטנה יחסית וניתן להקים אוסף נאה במחיר נמוך. בהרבה מאוד מקרים ניתן להשתמש באותו בול במספר אוספים. לעתים קרובות מופיעים על אותו בול מספר נושאים, או נושא עיקרי אחד ונושאי משנה נוספים, ואז יופיע הבול במסגרת כל אחד מהנושאים הללו. הבה וניקח את הבול לכבודו של מנחם בגין המונפק בימים אלו, ונראה לאלו נושאים ניתן לשייכו (מבלי לפרט):

- מדינאים וראשי ממשלה;
- חתני פרס נובל;
- תולדות עם ישראל (כמי שהביא את השלום עם מצרים);
- יחסי ישראל-ערב;
- יודאיקה - אישים יהודיים;
- תנועות מחתרת ולוחמי חרות;
- רפואה - מחלות לב (כמי שנפטר ממחלת לב);
- סופרים;
- וודאי שכחנו אפשרויות נוספות.

בימים אלו מונפקים גם בולי ציפורים, וגם בהקשר זה ניתן לבנות מספר אוספים:

- ציפור שיר;
- ציפורים שאינן עפות;
- ציפורי ים (שלדג, שחף, אלבטרוס וכו');;
- סביבת המחיה של הצפור וכד'.

ידוע אוסף תימאטי מהרמה הבינלאומית הגבוהה ביותר המוקדש לפינגווינים. לפני כשנתיים החלה לפעול בישראל איל"ת -

איסוף בולים תימאטי, כלומר לפי נושא, הוא צורת איסוף פופולרית כיום. כמויות הבולים המונפקות במספר מדינות הולך וגדל מקשה על איסוף של כלל הבולים המונפקים בעולם או אף של מדינה בודדת. לכן רבים פונים אל האיסוף התימאטי העוסק באיסוף בולים (וחומר בולאי אחר) מכל ארצות העולם הקשורים לנושא מסוים, בהתאם להתעניינותו של האספן. ואכן אנו עדים לכך שהמדור התימאטי בתערוכות בולים הינו בדרך כלל גדול. כך גם במדור הנוער - למעלה מ-90% מהאספנים הצעירים פונים לאיסוף התימאטי. ידועים אספנים תימאטיים כבר לפני יותר מ-100 שנה באותם נושאים שיוצגו אז על הבולים (כגון ראשי מלכים). צורת איסוף זו התרחבה מאוד מאז התקופה שבין שתי מלחמות העולם, כאשר המדינות הבינו שהבולים יכולים להוות כלי הסברתי לתיאור

25 JAHRE ARZTEFUNKDIENST IN ÖSTERREICH

אלחוט רפואי בבול אוסטרי. מתאים לאוסף בנושא רפואה ו/או תקשורת

תרבות המדינה, ההיסטוריה, הישגיה שלה, גופיה, אתריה, הישגיה ועוד. בולאים בארץ וברחבי העולם אוספים כמעט כל נושא שניתן להעלות על הדעת: ספורט, רפואה, חי וצומח, ענפי האומנות השונים, מוסיקה, תחבורה וכו'.

היתרון הגדול הנובע משיטת האיסוף התימאטית היא היכולת של האספן להגדיר לעצמו את הנושא המדויק המעניין אותו ואת ההיקף. בדרך כלל נקבע הנושא בהקשר למקצועו של האספן, לתחביבים אחרים שלו (כגון האזנה למוסיקה או אהבת הקריאה) או תחומי עניין אחרים.

במסגרת האיסוף התימאטי אנו אוספים מגוון גדול מאוד של חומר בולאי: בולים (רגילים, בלתי משוננים ואחרים) - חדשים

מי פה לא שיידך?

לפניכם שלוש סדרות בולים.
בכל סדרה בול אחד יוצא דופן.
רישמו את אות הסדרה ולידה את מספר הבול יוצא הדופן. וכמובן צרפו את
הנימוק שיסביר את בחירתכם.

את תשובתכם שילחו ל"שביל" - מדור בולים - ת"ד 4523 ת"א מיקוד 61045.
נא לציין שם, גיל וכתובת בכתב ברור. בין הפותרים נכונה יוגרל פרס.

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

כלבים כחיות שעשוע

פתרונות

מהגליון הקודם:

"השלם את החסר:"

מה יש בתוך המאפחה? סוכריות.
מי עומד על דוכן המנצחים? יונה.
משהו חסר כאן? ילד על מעבר חציה.
מי ומה על הקשת בענן? ילד אווז בקשת.
מה תלוי בקצה הסרטים? מדליה, פרצוף
וסמל אהבה.
איזה פרי חסר כאן? תות-שדה.
מה מצוייר בתוך התמרור? ילד עם כדור.
מי חסר כאן? הזקן והמזר.
מהו ענף הספורט המיוצג בבוץ? סייף.

"בול חידה:"

הנושא המשותף לכל הבולים הוא -
חנוכה.
בול הכותל - בית המקדש.
בול הקנורו - מצויירת חנוכה.
בול עץ הזית - להסקת שמן.
בולי מטבעות - מצוייר כד שמן.
בול יהודה המכבי - גיבור החשמונאים.
בול מתקופת החשמונאים - בתקופתם
אירע "נס חנוכה".
בול חיסה ושעורה בערך 8 אג' - רמז
לשמונת ימי החנוכה.
בול יום הזיכרון - מצולם בו פרץ "דם
המכבים".

* הזוכה בפרס הראשון -
אביב עייני, מושב מולדת
אשר יקבל אטלס בולי העולם בהוצאת
"כרמא" ששווי 91 ש"ח.

* 50 פותרים נוספים יקבלו לביתם
מעטפת יום ראשון של בולי חיות,
חתומה בחתימת ידה של ציירת הבולים
דבורה ב'צמן.

ומאז הוא מוכר במערב. הבול השלישי בעריך
של 90 סנט מראה את הכלב הציאואה. זה כלב
מכסיקני וסבורים ששמו ניתן לו מכיוון שהובא
לארצות הברית מחבל ארץ בשם זה במכסיקו.
זה כלב זעיר, עירני ומלא חיים. ועתה הגענו גם
לכלב הרביעי המופיע על הבול בעריך של 1.05.
ראנד. זה כלב גרמני, שם הוא ידוע בשם מקל.
גופו ארוך במיוחד ורגליו קצרות מאוד.

על מעטפת יום הופעת הבול רואים את הפודל
המיניאטורי ואת הכלב הבאסט. מקור הפודל

מה דעתכם ילדים על סדרת בולי כלבים
שלפנינו? דואר טרנסקאי - מדינת חסות של
דרום-אפריקה - הנפיק ב-12 בפברואר
1993 סדרה מיוחדת המוקדשת לכלבים מזנים
קטנים. הסדרה כוללת ארבעה בולי דואר והם
עוצבו בידי דניס חרפי. כדאי לציין בהזדמנות
זו, כי כלבים קטנים חשובים בעיקר לגידול
בבית כחיות שעשועים.

הבול הראשון בסדרה זו בערך של 35 סנט
מראה את כלב הפאפיון. מקורם כנראה, בכלבי

הוא בגרמניה והוא נועד להוציא ציד מהמים.
הפודל הוא כלב אינטליגנטי מאוד והוא עוזר
לציידים. אגב, קיימים שלושה זנים מזן זה.
כלב הבאסט הוא הצלבה של כלב דם צרפתי
עתיק עם כלב סנט. הוברט. כלב זה פותח
בצרפת ככלב ציד לפני מאות שנים. זה כלב עם
חוש ריח מפותח ביותר, הוא צייתן ופופולרי
מאוד.

הבולים יימכרו בכל רחבי דרום-אפריקה וכמובן
גם בטרנסקאי עד 11 במאי 1993.

ספנייל איטלקים שמוטי אזניים מימי הביניים.
זה היה כלב אופנתי בצרפת והאגדה - איך
אפשר אחרת - אומרת שהשם פאפיון (פרפר)
ניתן לו על-ידי לא פחות ולא יותר - מרי
אנטואנט, לה גם מייחסים את האמרה "אם
אין לחם תאכלו עוגות". אגב, ציירים
ידועים-שם הירבו לצייר כלב נחמד זה.

הפקינז מופיע על הבול בן 70 סנט. מקור כלב
זה בסין, שם היה ידוע כבר במאה ה-8
לספירה. הוא נמצא בחצר הקיסרים ונחשב
לכלב קדוש. כלב זה הובא לאנגליה ב-1860

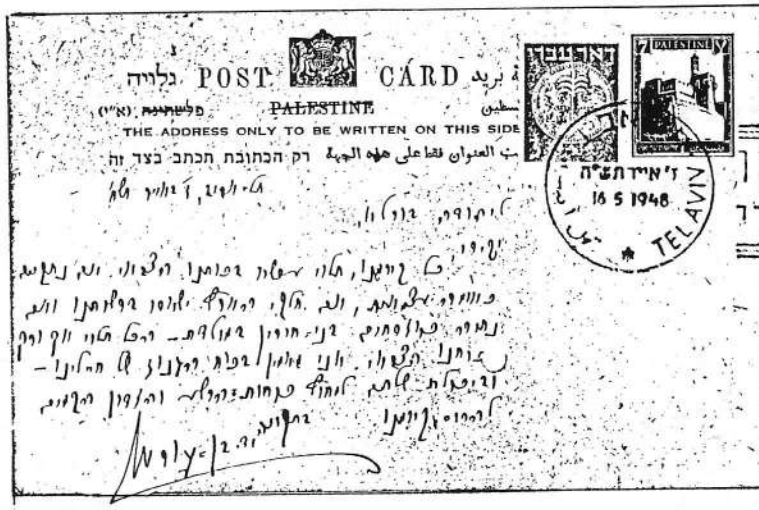
■ חיים לנגלבן

שעותיו הגדולות של עם

סוף השבוע של הארבעה-עשר והחמישה-עשר במאי 1948 היה עמוס מאוד עבור דוד בן-גוריון. ביומן המלחמה האישי שכתב, מופיעים על מצד זה דיווחים על מערכות ההשרדות ועל רגעים של התרוממות רוח בעקבות ההכרזה על הקמת המדינה. באותו ערב התחיל בן-גוריון לחבר יומן חדש, וכתב בראש העמוד - "בארבע אחה"צ הוכרזה העצמאות היהודית והוקמה המדינה. גורלה בידי כוחות הבטחון".

במהלך סוף השבוע כתב בן-גוריון מספר גלויות, עשרות בודדות כנראה, שמוענו

לאנשים בעלי מעמד בחיי התרבות של הישוב הארצישראלי. הגלויה המצולמת בעמוד זה נשלחה אל יהודה בורלא בחיפה, סופר, מסאי ועורך ותיק.

שני צידי הגלויה בצילום (פוטו-מונטאז') אחד

הגלויה היא כליל מנדטורי, ובן-גוריון העביר קו על המלים פלשתינה בעברית ובאנגלית. הוא תאריך את המסר ב-ז' באייר. הגלויה נשלחה מתל-אביב ביום ראשון ששה עשר במאי, היום הראשון של דואר ישראל - יום הופעת בולי "דואר עברי" וחותמות הדואר התלת לשוניות.

מחיר משלוח גלויה היה שבעה מיל. דואר מדינת ישראל העצמאית לא הכיר בבילוי המנדטורי כקביל, ועל-כן, הערך הנקוב על הכליל לא היווה תשלום. על הגלויה הודבק בול "דואר עברי" בערך של שלושה מיל. ראש מועצת המדינה הזמנית, דוד בן-גוריון, היה זכאי לשלוח דואר רשמי בחינם. פקיד הדואר התלבט, ובסופו של דבר גבה שלושה מיל, תשלום סתמי, שהיה גם התעריף הרשמי לדברי דפוס.

בולי תל-אביב (י.צחור) בע"מ
TEL-AVIV STAMPS (Y.TSACHOR) LTD

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
 (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב טלפון: 03-5226294 פקס: 03-5245088

50 לגיטו וארשה בקופרדוקציה ישראלית פולנית

פולין היא מן המדינות שכבר הנפיקו בכמה הזדמנויות בולי דואר לזכר מחנות ריכוז וגטאות, לרבות גיטו וארשה. בכמה הזדמנויות הוטבעו שם גם חותמות דואר לזכר המאורעות הטראגיים שהתרחשו על אדמת פולין. עד כה לא היתה שום הנפקה משותפת לשתי המדינות – פולין וישראל.

הנפקות משותפות וזהות בנושא וזהות הן באופנה באחרונה יש כבר כמה דוגמאות כאלה במדינות אחדות ובשנה הבאה צפויה גם הנפקה כזאת בישראל ובפולין.

לאחרונה שבו מפולין שני עובדים בכירים של השרות הבולאי שנסעו לסכם הסכם שנקדם לא מזמן על הנפקה משותפת לשתי המדינות לציון מלאות 50 שנה לחיסול גטו וארשה, על ידי הגרמנים במלחמת העולם השנייה.

גטו וארשה הוא, כידוע, מן ההגדולים והמפורסמים שהיה בשטח הכיבוש הגרמני. קהילת וארשה היהודית מנתה בפרוץ מלחמת העולם השנייה כ- 380 אלף יהודים וב- 1940, בעת הכליאה בגטו, מנתה יחד עם תוספת גולים מן הסביבה, כ- 400 אלף נפש.

על המרד בגטו וארשה נכתב רבות וכל שראוי להזכיר כאן הוא שכבר ב- 18 בינואר 1943 החלו ההתנגשויות הראשונות עם הגרמנים וב- 19 באפריל 1943 החל המאבק האחרון הגורלי, שנמשך 5 שבועות רצופים. בתחילת אותו המרד שרדו בגטו לא יותר מ- 60 אלף יהודים שנלחמו בחירוף נפש. בקרבות מבית לבית ומבונקר אל בונקר כבשו הגרמנים את כל הגטו וכמעט כל הלוחמים והתושבים הושמדו. הגטו הוחרב והעולה באש.

50 שנה לחורבן הגטו על תושביו היהודים הוא, ללא ספק, עילה חשובה להנצחת האירוע גם בבולי דואר. הרעיון של קופרדוקציה פולנית ישראלית בהנפקה משותפת של בול לזכר הגטו והמרד ראוי, ללא ספק, לציון ונקווה, כמובן, שהפריט המוגמר יקלע למטרה. המדובר במעצב ישראלי שהצעותיו הוצעו עתה לפולנים ויחד עם הנציגים הישראלים יוחלט שם איזו הצעה תתקבל ותופיע בשתי

המדינות, ורק הערכים והשפה יהיו שונים. הפריט יופיע בעת ובעונה אחת בשתי המדינות וגם יופץ בשתי המדינות (שני הפריטים). השנה, למשל, הופיע פריט משותף בשוודיה ורוסיה, שם הופיעו בולי איקונין שהודפסו בבולי חג המולד בשתי המדינות. לישראל תהיה הקופרדוקציה הצפויה עם פולין – ראשונה.

עימנאל בפלאו

באחרונה הופיעו הרבה בולים לחג המולד ולא דווקא במדינות אירופה ואמריקה הצפונית. מי שמנצל את הנושא "קריסמאס" להנפקות מאסיביות כאלה, הן מדינות האיים שבולים מהווים שם מקור הכנסה מכובד לאוצר המדינה.

מדינת האיים הזעירה **פלאו**, במערב האוקיינוס השקט, טריטוריה-החסות האמריקאית הוציאה "ססנוס" (סידרת בולים צמודים בתמונה אחת), קודש לחג המולד.

הסידרה נקראת "בעלי חיים ייחודיים" והכוונה לדמויות המשפחה הקדושה וחיות הבית שלהם, אלה שנתנו מחסה באורוותם. בעלי החיים המופיעים: חמור, פרה, עז ואפילו יונים. בכל בול מובאה מתוך שירי חג המולד ובאחדות השם "עימנאל".

חוף בת שבע

ברבדוס עושה נפלאות לנפשות לתיירות ו-4 בולים חדשים בנושא זה יוסיפו בוודאי לעניין.

הופיעו שם 4 בולי תיירות המתארים ארבעה אמצעי תחבורה המצויים באי: שרות ג'פים, אוטובוסים, מטוס וספינה. בבול עם האוטובוס יש קטע חוף הנקרא (כך כתוב בבול) – **חוף בת-שבע**. את בת-שבע הרוחצת אין רואים...

ליאונרד ברנשטיין וברברה סטרייסנד - בגרנדינס

אספני מוסיקה, זמרים ומוסיקאים, נתברכו באחרונה בשפע בולים, אולי יותר מאי-פעם. בסוף השנה שעברה סיפקו כמה מדינות איים סדרות בולים וגיליונות זיכרון, וכמצופה יש ביניהם גם כמה מבני דת משה.

המנה שהגיעה מגרנדה גרנדינס, מבנותיה של גרנדה, שבאיזור הים הקאריבי, כוללת 8 בולים ושתי גיליונות זיכרון בהם 12 בדרנים מוסיקאים, מהם שני יהודים – הקומפוזיטור **ליאונרד ברנשטיין** והזמרת-כוכבת **ברברה סטרייסנד**. השניים מופיעים בפעם ראשונה בבולי דואר. שאר הדרנים הם **ריי צ'ארלס**, זמר פופ; **פרנק סינטרה** זמר ושחקן קולנוע; **הרי בלפונטה** – זמר ושחקן קולנוע; **ארטה פרנקלין** – זמרת רוק; **בארט ברוקס** – זמר עם; בכל גיליונות שתי דמויות – **ג'וני קאש** ו**ילי נלסון** – זמרי עם; **צ'ארלי פארקר** ו**מילס דויד** – נגני ג'אז.

אין ספק שהסידרה מעניינת, לרבות את אספני יודאיקה אף על פי שהצייר לא התאמץ לצייר דיוקנאות מדויקים (?) הבולים הקודשו לכל אלה שזכו אי פעם בפרס "גרמי". יש אמנים שקיבלו את פרס "גרמי" יותר מפעם

60 לתנועת המושבים

ב-1 בפברואר 1992 הוטבעה חותמת אירוע מיוחדת לציון מלאת 60 לתנועת המושבים. ביחזמת המארגנים של הוועדה ה-17 של תנועת המושבים, הונפקו דף מזכרת מיוחד, שהוטבע בחותמת האירוע. הועידה התקיימה במכללת אחוה במושב שיקמים.

פישר וספסקי

בתחום השמחט יש "אספקה" כמעט קבועה, כי בולים בנושא זה מופיעים פעמים אחדות בכל שנה. בסידרת השחמט שהופיעה לאחרונה ביוגוסלביה השסועה, יש, במקרה, שניים שיאספו גם על-יד אנשי "יודאיקה".
באליפות העולם שנערכה בסוף שנה שעברה השתתפו רוברט פישר (בובי) האמריקאי ובוריס ספסקי הרוסי. שניהם ממוצא יהודי. דואר יוגוסלביה, הנושא בעקשנות את שם המדינה השלמה, הנפיק 4 בולי אליפות השחמט. שניים עם דיוקנאות ושניים עם נוף. תה, יש כמובן, החשש, שלפחות בובי פישר יצטרך לשלם קנס של חצי מליון דולר, כי ממשלתו האמריקאית אסרה עליו להשתתף בסרביה המוחרמת...

האפיפיור ומגן דוד

בסניגל הופיע בול קריסטל משנת 1991. ועליו הדפס-רכב חדש לכבוד ביקורו של האפיפיור ג'ון פאולוס השני, בסניגל. הדפס הרכב נעשה על גבול קריסטל עם מלאכים ומגן דוד (כוכב בית לחם).

בסיסקאי -

כנסיית גושן

בסיסקאי שבדרום אפריקה (אחת המדינות העצמאיות בצילה של דרום אפריקה), יופיעו השנה ארבע סדרות זיכרון: גלאים - 5 בולים; ציפורים - 5 בולים; כנסיות - 4 בולים; צמחים - 4 בולים.

אחת, כמו למשל, ליאונרד ברנשטיין שקיבל את הפרס לראשונה ב-1961 על הומור במוסיקה, ב-1962/3 על הקלטות לילדים, ב-1964 על היצירה הקלאסית "קדיש" ב-1973 על אופרטות, ועוד "גרמי" על אלבומים קלאסיים ב-1967 ו-1977 וכן שני "גרמי" נוספים לאחר מותו (1991, 1992) (!).

ליאונרד ברנשטיין היה כבר בגיל 25 כוכב עליון, כאשר מילא מקומו של המנצח ברונו ואלטר וניצח במקומו בהצלחה רבה על התזמורת הפילהרמונית של ניו-יורק, ללא חזרה מוקדמת.

ברברה סטרייסנד, היא ילידת ברוקלין ומברוזון מכוער היתה ל"יהלום שבכתר" של התיאטרון בברודוויי. עד מהרה נתפרסמה ככוכבת קולנוע ואף זכתה בפרס אוסקר בסירטה הראשון "מצחיקונת" (1968). מ-1983 היא גם מפקה ובמאית סרטים לרבות סירטה האחרון החשוב "נסיך הגאות והשפל". ב-1963 זכתה בשני פרסי "גרמי" על שירת פופ ונשים במוסיקה.

כידוע, שני האמנים היהודים מקורבים למדינת ישראל, הופיעו בארץ ואף תרמו כסף בסכומים לא מבוטלים.

נאצי בבול צ'כי

רגישותנו לתופעת הניאונאציזם בעולם, לא תשכח לעולם. הנה כותב לנו מידענו נוח זבולוני מירושלים שרק בימים אלה קיבל מכתב מצ'כיה ועליו בול דואר עם דיוקן הכומר הקאתולי, אנדרי חלינקא, שהיה מדינאי סלובקי ואוהד מובהק של החוגים הנאציזם-סוציאליסטים שם. האם הצ'כים ידעו על עברו?

בולי קק"ל

בימים אלה הונפק בול קק"ל עם נוף מאגר מים - מאגר רשפים, הנמצא בעמק בית שאן. בנייתו הושלמה בשנת 1991. מקור המים של מאגר זה הוא כבעל נביעה של אלף קוב בשעה. מאגר רשפים קולט בין 2.5 ל-3 מליון מ"ק מים. מי מאגר זה משמשים את קיבוץ רשפים וישובי הסביבה כמקור השקיה לגידול כותנה, הצורכים מים רבים בחודשי הקיץ, ולגידולים חקלאיים נוספים. בנוסף, משמש המאגר לגידול דגים כשהמטרה היא להגיע לגידול של 300 טון דגים בשנה. המאגר נותן תשובה מגוונת לצרכים חקלאיים ומחזק את הבסיס הכלכלי של הישובים.

בבול שהונפק ע"י מפעל בולי קק"ל שליד הלשכה הראשית, מופיעה תמונת מאגר מים, הממחישה את אחד הפתרונות לבעיית משק המים בישראל המבוצעת ע"י קק"ל. הבול הוא רב גוני וללא ערך. הוא עוצב ע"י א. שלוש ומונפק בגיליון הכולל 14 בולים (4X3+2) וכן שבלים שונים בשינוי הכיתוב.

עודד את הנוער

להצטרף

לחוגי בולאות

פרטים לגבי מיקום חוגי

הבולאות ניתן לקבל

במשרד התאחדות

בולאי ישראל

03-295547

תויות-ביול) - מאז שהוא פועל כמרכז רווח - נמדדת גם על בסיס שיקולים מסחריים. החלטתנו שלא לספק תויות-ביול בערכים נמוכים תואמת מדיניות זו.

הודענו על כך ללקוחותינו בארץ ובחו"ל, ולכן לא יכולנו לסטות מכלל זה גם בכנס הבולאים. מעבר לכך: העמדת המכונה בכנס היתה בבחינת מתן שירות פילטלי לאספנים ולא שירות דוארי, שהרי ידוע כי במספר סניפי הדואר בהם מוצבות מכונות לתויות-ביול ניתן להפיק תויות בערכים נמוכים.

בהקשר זה מן הראוי לציין כי השירות הבולאי ראה לנגד עיניו את החובה להיטיב עם האספנים, והעמיד לרשותם בבניינו שביפו מכונת תויות-ביול (קלוסנדרוף) עם מספר חיכר דוגמת זו שהוצבה בבית הדואר בבית-לחם, וגם סיפק את חותמת האירוע לכל דורש.

השירות הבולאי השקיע בכך מאמצים גדולים והעמיד את המכונה לרשותם במשך קרוב לחודשיים, וכל זאת להקל ולחסוך להם טירחה של נסיעה לבית הדואר בבית-לחם.

אנו קשובים לכל הצעה, מאחר שחשובות לנו המעורבות של המנוי, ודעתנו - כלקוח מסחרי לכל דבר - על טיב השירות שלנו, שאותו אנו שואפים תמיד לשפר.

בהתאם לכך אנו בודקים ומתקנים, משפרים ונענים להצעות שונות, החל מהדרישה לגוון את מוצרי הבולאות שבאה מצד הרציניים ביותר שבאספני בולי ישראל, וכלה בבחינת שעות הפתיחה של הדלפק לקהל.

אנו מודים לך על הערותיך, ומקווים כי תוסיף ליהנות מאיסוף בולי ישראל.

בכבוד רב,

ינון ביילין

מנהל השירות הבולאי

מאמרים על בולי המנדט ותולדות הדואר בא"י

לעורכי מגזין הבולאות שלום!

ברכה רבה לצאת הגליון הראשון, עלו והצליחו!

המאמרים שמצאו חן בעיני הם המאמר מהמגזין "לינס" על בולי המאישין בבריטניה, בעיקר בגלל האינפורמציה שבו. כמו-כן המאמר "נשלח בפוסטא". אני מצפה שהמדור הזה ילך ויגדל. כן נהניתי ממאמרו של א. ובר.

קטנים."

מצטער רבותי - נימוק זה תופס (לצערי) בבתי דואר, שתפקידם העיקרי לשרת לקוחות של דואר. אך כאן הוצבה המכונה בכנס של בולאים, ואצל מר ביילין גבר החישוב המסחרי הקר על הבנת צרכיהם של האספנים.

אגב - בגליון הראשון של "שבל" מופיע מאמר של עו"ד אלי ובר, שנושא ביול מעורב על מעטפות בוואריה. תארו לעצמכם את מר ביילין שולט בבתי הדואר דאז - הרי כל המעטפות היו מתביילות בבול בודד של 18 קרויצר!

בברכה

עמוס אלתר

תל-אביב

מנהל השירות הבולאי

מגיב:

תודה על מחמאותיך, שהיוו מקדמה למחאותיך.

מעולם לא נשמעה מפי הטענה כי הבולאות בנויה רק על השירות הבולאי, אולם אין בושה בשיקולים המסחריים של השירות הבולאי. אדרבא, צר לי אם מסר זה לא הובן בדברי בכנס הבולאים האחרון. מצב הבולאות הממוסדת בישראל תלוי במידה רבה בחוסנו הכלכלי של השירות הבולאי, וכל מי מבין האספנים שאינו מבין זאת - כורת את הענף עליו יושבת הבולאות המאורגנת. לצערנו, מדמי חבר אי אפשר לקיים תערוכות בולים ופעילויות אחרות...

ודאי שהיינו שמחים להסתייע בקרן השפע לטובת הבולאות והבולאים בארץ, אך לא כך הם פני הדברים, ואנו מצויים בתחרות ובמאבק קיום יומימי.

לכן, אם היתה באולם הכנס אורה של "מסע התעוררות, ומי מהנוכחים לא הבין את הכתובת שעל הקיר - צר לי שהמסר לא הובן. השירות הבולאי זקוק לבולאים שיתעוררו ויזיחו את קיומם האקטיבי, והוא עושה כל שביכולתו כדי לעודד אי-פאסיביות ומשקיע בחינוך נוער - אספני העתיד, וביצוע נמרץ של ענייני הקרן לעידוד הבולאות בפני הרשויות. צר לי שחלק מן הבולאים אינם מודעים למאמצים אלה.

על רקע זה, מדיניות השירות הבולאי באשר לנפקה ולאספקת מוצרים למיניהם (כולל

איסוף בולים אינו (רק) מינוי בשירות הבולאי

בהמשך לדברי חברים בכנס הבולאים השנתי, אני רוצה להדגיש ולחדד דברים שלא הספיק הזמן להשמיעם בכנס עצמו:

עם כל הכבוד לשירות הבולאי, ובעיקר לדוברו המצויין, מנהל השירות הבולאי, ינון ביילין, הרי שהבולאות איננה בנויה (רק) על השירות הבולאי.

אדרבא, בולאות רצינית מנוגדת כמעט לכל מה שמציע השירות הבולאי!

אם נקרא בעיון את ההגדרות לתערוכות, שהן שיא המושג "אוסף בולאי" - נראה שהדרישות הן - "שימוש דואר אמיתי, בתעריפי דואר המתאימים לאותו זמן"... "העדפה וחשיבות ל... דואר מסחרי שהועבר באמת, בניגוד לפריטים שנוצרו כדי לרצות אספנים (כגון מעטפות יום ראשון)... מסמכים עם נמענים שונים, בניגוד למעטפות שנתקבלו כתוצאה של מינוי".

מכאן שבר-השיח שלנו הוא דווקא מנכ"ל רשות הדואר, והוא זה שהיה צריך להשאר אתנו משך כל הכנס, לשמוע את טענותינו ולענות עליהן.

ואילו לפי הזמן שהוקדש לנושא השירות הבולאי, ולהתייחסות של מר ביילין אלינו - נדמה היה שכונסנו למסע התעוררות, שמטרתו גיוס מינויים לשירות.

אפיזודה קטנה שהתרחשה ביום הכנס - מתמצת את היחס לבולאות:

בסניף הדואר שנפתח לרגל הכנס, הוצבה מכונת קלונדורף. אך מפעיל המכונה סירב להנפיק תויות בערך נקוב קטן מ- 80 אגורות, ומר ביילין חיזק את ידי בטענה ש"זה לקח המון זמן להנפיק תויות בערכים

מעוניינים להחליף בולים

* אספנים יקרים, בולי נושאים מכל העולם אפשר להחליף עם ע. אבי סער, ת.ד. 3357 ירושלים 91033. צרפו בול לתשובה.

* מעוניינים להחליף בולי ישראל בכל הנושאים: שלום ברגר ובנו, ת.ד. 78 קרית ביאליק 27100

* מעוניין להחליף בולים:
IVAN PANAIOT
4 RUE PANAIOT ANGELOV
5000 VELIKO TIRNOVO
BULGARIA

* ילד בן 11 מצרפת מעוניין בחבר לעט, בן גילו, המתעניין בבולים. פרטיו:
MIKE DELAETER
7 RUE LHIERS 45000
GIEN
FRANCE

* אספן בולגרי מעוניין בגלויות, בולים, מעטפות, שטרות, כרטיסי רכבת וכו'. פרטיו:
ARCH.LAZAR LAZAROV
P.O.BOX 5
5800 PLEVEN
BULGARIA

* מציע בולי 1945-92 CSR במחיר 20% מקטלוג "מיכל", כן הוצאות חדשות של צכיה וסלובקיה, וכן טלכרטיס. התכתבות בגרמנית ואנגלית.
CERNY
SLEZSKA 128
CR-130 00 PRAG 3
CESKA REPUBLIKA

* המעוניינים לפרסם מודעות חילופין וכד' בפינת המודעה הקטנה יוכלו לעשות זאת באמצעות משלוח מכתב ל"סגנון", רח' איתמר 10 ר"ג 52531. על המודעה לכלול עד 20 מילה. יש לצרף המחאה על סך 30 ש"ח לפקודת "סגנון" בע"מ.

תשובת המערכת:

1. בעתיד נפעל לפרסום לקסיקון בולאי במסגרת בעיתון.
2. כללים והנחיות לתצוגה בתערוכת בולים מופיעים בשנתון ההתאחדות אותו ניתן לרכוש תמורת 8 ש"ח בהתאחדות בולאי ישראל, רח' פינסקר 2 ת"א. טל: 03-295547.

תשובות לפונים:

* למר חוגו רודיק מרמת-גן: תודה על המכתב והשבחים ל"שביל". אנו פועלים יחד עם השירות הבולאי לשיפור החותמות על מכתבים. מר ינון ביילין, מנהל השירות הבולאי, ביקש שדוגמאות לחותמות לא נקיות יועברו לשירות הבולאי, ואז יוכל השירות לפנות לנוגעים בדבר כדי לייעל את הטיפול.

* למר משה ז. קולמן מבני-ברק: בתשובה לשאלתך בנושא בולי מאישיין מאנגליה - אוסף שלם של בולים אלה צריך לכלול את כל הוואריאציות של פסי הזרחן.

* לגב' בטי כנה מירושלים: בגליון זה אנו מפרסמים כתבת הדרכה בנוגע לאיסוף בולים נאות.

* לאסטרונם אנדריי ראדו שרבן, תודה על מכתבך. אנו מקווים שבקרוב נוכל להרחיב בנושא מלומדים יהודים בני זמנו של קולומבוס ופיסקאים בבולאות.

אני מצפה למצוא הרבה מאמרים על נושא תולדות הדואר של א"י, בולי ישראל, מחנות ריכוז, בולי המנדט, איסוף גלויות ישנות, וכל מה שקשור לבולים של המושבות הבריטיות לשעבר מויקטוריה עד אליזבט. כמו כן קלאסיקה בבולאות, וכל נושא שמעניין את כל האספנים.
ושוב אני מאחלת בהצלחה.

בברכה בולאית
צפורה סהל
באר-שבע

נהיתי משבילי

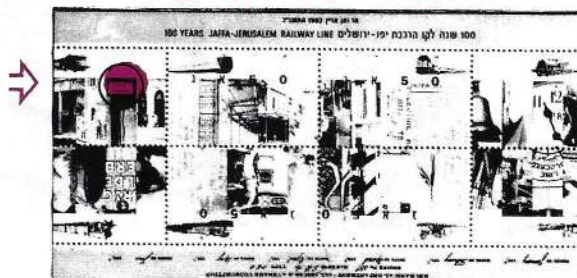
קודם כל, רציתי לברך אותכם על הוצאת הגליון הראשון. נהנתי ממנו מאוד, מתוכן המאמרים, העריכה והמבנה.

רציתי להעיר דבר קטן וכן לבקש עוד דבר: במאמרים יש לפעמים מילים ומושגים מקצועיים שרק אספנים יותר מקצועיים מבינים אותם. אם המגזין מיועד גם לבני נוער, אני מציע במקרים כאלה לתת פרוש קצר לאותו מושג בסוף העמוד או בסוגריים, ליד המושג בתוך המאמר.

דבר שני שרציתי לבקש או בעצם להציע בנושא למגזין הבא זה - חוקי הצגת בולים לתערוכה. האם יש תקנון מיוחד לכך ולאן יוכל לפנות אספן, שברשותו אוסף בולים, שהוא רוצה להציגו ולא יודע איך.

בתודה מראש
מיקי יודוביץ'
בת-ים

מצאנו טעות כתיב!

בגליון הזכרון לציון 100 שנה לקו הרכבת יפו-ירושלים, בבול מס' 4, מופיע השלט של משרד מנהל תחנת הרכבת בלוד. הכיתוב בשלט באנגלית מופיע "MANEGMENT" ולא "MANAGMENT" כפי שצריך להיות. אז מי באמת יושב בחדר הזה?

שלום ברגר
קרית ביאליק

כיצד נולד הבול הנדיר שלי

ציפי שחרור, סופרת, כותבת בימים אלה ממש ספר לילדים ונוער שעלילתו מתרקמת סביב בול נדיר שהיא המציאה בדמיונה. שחרור נענתה לפנייתנו ומספרת ברשימה הבאה איך נולד הרעיון, הבול - והספר

תמים? רק לכאורה. קשישה נחטפת לאור יום על ידי שני בריונים המשתייכים לכנופיה ידועה. ארבעה נערים שעדים לחטיפה מחליטים לעקוא אחריהם. אין בכוונתי לספר לכם את כל סיפור המעשה. אך מה עניין חטיפת הקשישה לעניין הרב שגיליתי לפתע בבולאות?

ובכן, לקשישה החטופה בן, הנחשב לאחד מאספני הבולים הגדולים והרציניים בעולם. באוספיו בולים נדירים ויפים שכל אספן בולים היה חולם לאמץ אותם אל אוספו הפרטי. שמועה נפוצה בעולם, כי בין החפצים שהשאיר לאחר מותו אביו של האספן מישראל ובנה של הנחטפת מצוי בול נדיר ביותר שאח ורע לו נמצא באוספיו השמורים של אספן בריטי תמהוני, המיליארדר דייוויד ווילר.

כיצד הגיע הבול הזה דוקא לישראל, ומדוע שולח ווילר כנופיות לחטוף את אימו של האספן הישראלי, מה עולה בגורלם של הנערים שנכנסו להרפתקה מזוהה, כל זאת ועוד תוכלו לקרוא בספר

לכשיראה אור. אך אני מודה שאיני יכולה להתאפק ולכן אספר לכם ולוא על הבול הנדיר בסיפורי שכל אספני העולם ובראשם דייוויד ווילר הכל יכול חפצים בו בכל מאורם,

ציפי שחרור: גיליתי עולם קסום ומופלא

כבר מגיל חמש, "נדלק" עלי לדבריו, איך לפתע התחלתי להתעניין באוספי הבולים שלו, כאילו נגלו לי לראשונה. הכל התחיל בסיפור תמים שהתחלתי לכתוב.

מעולם לא אספתי בולים. כשילדי השכונה אספו בולים, החליפו אותם ביניהם בלהיטות וכל פרוטה מכיסם השקיעו בקניית בולים, אני אספתי דברים אחרים. התחבב הזה לא הלך עלי קסם. שנים חלפו ועדיין אינני אוספת בולים.

לימים נעשתי סופרת ובתהליך בניית הסיפורים שבדיתי מדמיוני נדרשתי לא פעם ללמוד ולחקור בנושאים ועניינים שונים, אסטרונומיה מטאורולוגיה, אורח חייהם של אנשים שונים וכדומה. והנה, לפני מספר חודשים התישבתי כדרכי לכתוב ספר חדש לבני הנעורים ומצאתי עצמי נדרשת למידע רב אודות בולים, אספני בולים, תהליך יצור הבול, קורותיו ומקורותיו. נזכרתי בתאוות האיסוף של ילדי השכונה של ילדותי והצטערתי שלא למדתי מהם להנות ולאהוב תחביב שהנה אני נדרשת לו עתה. וראו אותי עתה, אוספת כל פרור מידע על בולים ובולאות. בולעת בצמאון כל סיפור על בול שנפלה בו שיגאה, גורפת לחיקי את סיפוריהם המפולאים של בולים נדירים, מנדנדת לכל מי שרק רומז לי כי באמתחתו אוסף בולים מעניין, מבלה בספריות וקוראת בלהיטות רבה על בולי ארץ ישראל על תקופותיה, בולים מן העולם

הגדול, חותמות ומעטפות, משוטטת בשדרות החנויות בעיר נכנסת לחנויות לבולים ו"מבלבלת את מוחו" של המוכר. עולם קסום. מופלא נגלה לפני. ובני הצעיר האוסף בולים

תאומה...בישראל.
לא. אל תמהרו לחפש את המולטית הסורינמית
המסחררת את ראשיהם של גדולי האספנים.
היא פרי דמיוני בלבד. והקשישה הנחטפת
בסיפורי אינה אלא רק תחילתן של פרשיות
מוזרות, חטיפות, מארבים, מסתורין והרפתקה
בדרך למציאות הבול הסורינמי שהגיע באורח
פלא לישראל.

...

מעולם לא אספתי בולים, כשכל ילדי השכונה
אספו בולים, אני אספתי דברים אחרים. אינני
יודעת אם מעתה אתחיל לאסוף בולים, אבל
דבר אחד אני יודעת. כל אימת שאפגוש אספן
בולים, או אקרא או אשמע את סיפורו של בול
זה או אחר, מיד ידקפו אחזני וירחב הלב. כי
נפתח לפני עולם חדש, שראשיתו היה לידי
פיסת נייר צבעונית ונאה למראה שרכשתי
בבית הדואר למשלוח דבר דואר. ואחריתו עולם
מופלא ומרתק מאין כמוהו. ■

ציפי שחרור

סופרת ומשוררת לילדים, לנוער
ולמבוגרים.
מספריה לילדים ונוער: קרסוליה בחלל,
אמא היא גם אבא, קרסוליה
עלילותיה של ילדת פלא, אחבה
ממבט שני, ילדה של קיץ, בא
נשחק בכאילו, ארמונות גנובים.
למבוגרים: (ספרי שירה) שפה
משותפת, קשרים, מרד הצפורים.
במזל סרטן, בוסתן של נגיעות,
קסורת וכישוף.

ווילר והוא שחשב משך שנים רבום שאין שניה
לה, נח על זרי דפנת התהילה עד... שנודע
בעולם כי היא אינה בת יחידה ולה

ומוכנים לכל מעשה על מנת להשיגו. לפני
כמאה שנה הודפסה בסורינם, בתנאי מחתרת
קשים, סדרת בולים על ידי קומץ מורדים
מקומיים שניסו להרים את נס המרד נגד
השלטון הקולוניאליסט ההולנדי ששלטו
במקום. בין היתר הדפיסו סידרת בולים בעדודו
של מהפכן הולנדי שהגיע לסורינם, ובתמימותו
שכנע הילדים המורדים כי הדפסת הבול היא
אות וסימן לעצמאות ולמיגור שלטון הזרים
במקום. ואכן הבולים הודפסו. ומשנודע הדבר
לשלטונות, הם מיהרו להחרים את הבולים
ולאסור את המורדים. ההולנדי גורש לארצו אך
לא לפני שהצליח לדחוף לכיסו...בול אחד ויש
אומרים אף שניים...ועליו מוטבעים פניה
הענוגים והיפים של יורשת העצר המולטית,
שלולא השלטון הזר היתה היא השליטה
הבלעדית על סורינם, נצר לשושלת המלוכה
שחדלה לשלוט מאז הגיעו הספרדים במאה
החמש עשרה לספירה.
המולטית היפהפיה כבשה את ליבו של דיוד

מהנעשה בהתאחדות ובאגודות

"כפתור הדג" הוענק לפרחי הבולאות

בחנוכה התקיים כנס חגיגי של ילדים
מחוגי בולאות ברחבי הארץ

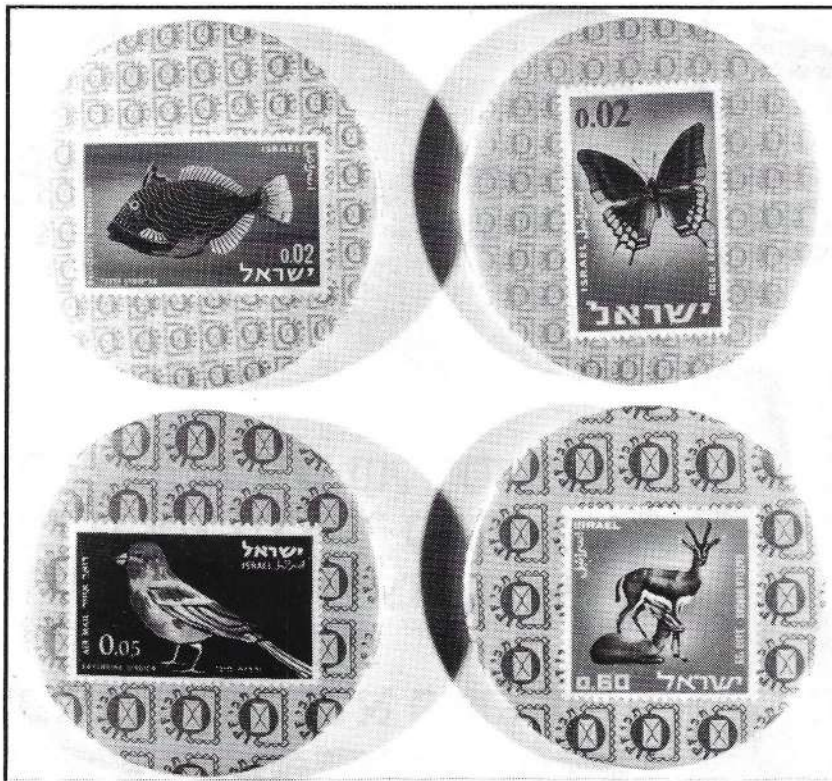
מועדון הבולאות בתל-אביב אירח בחג החנוכה
את כנס ילדי חוגי הבולאות מכל רחבי הארץ.
השתתפו כ-150 ילדים, שהחליפו בולים ו...זללו
סופגניות.

במהלך הכנס החגיגי, הילדים עברו מבחן דרגה
בולאית שלב א' והוסמכו על המקום תוך קבלת
"כפתור הדג" הצבעוני המעיד על דרגה א'.

במהלך הכנס נפגשו הילדים גם עם ציירת הבולים
דבורה בוצ'מן, שאף חתמה על מעטפות יום ראשון
של בולי חיות שהיא ציירה.

הפגישה הבאה של ילדי חוגי הבולאות תיערך
בפורים, ואז ייערך גם מבחן לדרגה ב' ומי שיעבור
אותו יקבל "כפתור פרפר".

ארבעת הכפתורים הניתנים לבני-נוער חובביים מבחני דרגה בבולאות

בולי רימון

שנקין 8, גבעתיים. טל': 03-322215

מכירה, קניה, הערכה
בולי ישראל וכל העולם
בולי נושאים וכל אביזרי בולים

דן חפץ
ת.ד. 2547
פתח-תקוה
49125

מבצע הכרות 425 בולי העולם רק 10 ש"ח

- רשימות חינם
- חבילות לפי מדינות ונושאים
- מבצעים
- תכנית החלפות

Free price lists
Packets Special offers Exchange

ביאד פילטליקה בע"מ

מבצע 11

ת.ד. 4349 ת"א
רח' העבודה 6 ת"א
טלפון: 204548

במחיר של 4 סדרות, היינו - 10 ש"ח,
נמכור לך 5 סדרות.

כמרכן אנו ממשיכים במבצע החלפת בולים,
עבור 1000 בולים ישראלים נקיים ורחוצים,
נשלח לך סדרה גדולה של בולי חוץ
ו/או סדרת בולי וולט דיסני על רקע שחור

בולי ברקוביץ

בולים, מטבעות, שטרות
STAMPS, COINS, PAPER MONEY

ת"א, דיזנגוף סנטר, המפוחית 10
(ליד הביגל-נאש)

טל: 03-5283511

10 HAMAPOHIT DIZENGOFF CENTER, T.A.

לידרמן

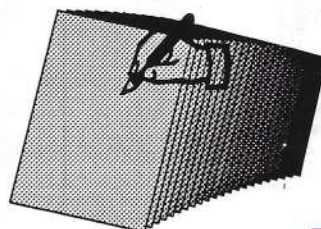
מטבעות, בולים, עתיקות וספרים
רח' בן יהודה 18
תל-אביב 63802, טל' (03)299453

Liderman

Coins, Stamps, Antiques, Books
18 Ben Yehuda St.
Tel Aviv 63802, Tel. (03)299453

זקוק להפקת דפוס?!

אם אתה זקוק

לחברות

קטלוגים

פרוספקטים

וכל דבר דפוס אחר

פנה למקצוענים של "סגנון"
אנו נבצע עבורך עבודת
עריכה, הגהה, עיצוב גרפי
והדפסה.

הכל באיכות ללא פשרות!

"סגנון" טל: 03-7520716

מעוניין להיות מנוי בעתון

"שביל" ?

מעוניין לפרסם בעתון

"שביל" ?

התקשר לטל: 03-7520716

ונציג העתון יטפל בכך.

תודה

REFERENCE MODEL AE1

03-348241

O.R. STEREO – פרטים

הנחה מיוחדת לקוראי "שביל"

"There is no point beating around the bush—these speakers are a revelation. Their dynamic performance is in advance of anything I've heard before... The transparency and consistency of the AE1s is phenomenal...The AE1 leapfrogs existing references and sets new standards of technical and musical excellence"

Hi-Fi Answers, March 1988

"The AE1 is without doubt a wholly remarkable loudspeaker, and a stunning endorsement of the well developed metal cone bass unit...To the author's knowledge, the most awesomely dynamic and articulate miniature ever made"

Hi-Fi Choice, June 1988

"The AE1 has an 88dB/W sensitivity, and is designed to handle—and I mean *handle*—something like 200W. But those are just numbers—the reality is quite extraordinary"

Alvin Gold, Stereophile, August 1988

"As far as I'm concerned, the AE1 redefines the art of miniature speaker design"

John Atkinson, Stereophile, September 1988

"The combination of an almost uniquely inert enclosure and the metal cone bass unit produces a sound of exquisite transparency...The winning slot was easy to fill. The AE1 comes closer to embodying the secret fantasies of all buyers of small speakers than any other"

What Hi-fi? Supertest, May 1991

דיוור ישיר פרסום, שיווק וקידום מכירות דרך הדואר
תעריפים מיוחדים - עד 40% הנחה במשלוח דואר פרסומי.

שירותים בארץ ולחו"ל

דואר שליחים - שירות השליחים האמין ביותר לכל הארץ.
מהיר אקספרס - מגיע עוד באותו היום לידי הנמען ב-58 ישובים בארץ.
דואר חבילות - בארץ ולחו"ל.
דואר בין-לאומי מהיר EMS - חבילות ומכתבים למרבית מדינות העולם.
עמילות מכס ליצואן - כולל מילוי טופסי יצוא ויצוג מול המכס.
בלדרות מאובטחת - העברת כספים ומטענים יקרי-ערך ברחבי הארץ.

בנק הדואר

תשלום חשבונות - ללא עמלת דלפק. למע"מ, מס הכנסה וביטוח לאומי
גם בציקים דחויים ל-15 בחודש.
שירותי גבייה ודיווח - ניהול יעיל ומתקדם של חשבון גבייה ודיווח.

שהם - שירותי תקשורת

מוקד 171 - להזמנות, מידע, מברקים ומברקים מאויירים,
שירותי פקס וטלקס בארץ ולחו"ל, מולטיפקס ועוד.

למידע נוסף פנה למנהל השיווק המרחבי באזורך:

■ ירושלים: 02-312297 ■ תל-אביב: 03-6303444 ■ חיפה: 04-304147
■ צפון: 04-676302 ■ מרכז: 03-6303290 ■ דרום: 057-278606

עסקים דוארים קדימה

רשות הדואר מציעה לך מיגוון
שירותים ומוצרים לקידום
עסקיך - במהירות, באמינות
ובמחירים תחרותיים.

רשות הדואר דוארים קדימה